

VOCEA AUTORITĂȚILOR LOCALE

BULETINUL INFORMATIV AL CONGRESULUI AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA nr. 10 (27), 2015

AP(e)L la CALM/editorialul ediției

LA MULȚI ANI, GUVERNAREA LOCALĂ!

ÎN ANUL NOU, CU ȘI FĂRĂ CALM, — PENTRU O DESCENTRALIZARE ȘI AUTONOMIE LOCALĂ REALĂ!

În anul 2015, CALM a împlinit cinci ani de la fondare. Cinci ani în care am devenit o echipă puternică, bătaioasă, una din ce în ce mai numeroasă și, respectiv, una mai pregătită să apere interesele membrilor săi - comunităților locale din Republica Moldova. Tocmai de aceea, sfârșitul anului 2015 și începutul lui 2016 au o semnificație cel puțin dublă pentru cauza noastră comună - descentralizarea, consolidarea autonomiei locale și dezvoltarea localităților noastre după principii moderne și europene.

Anul 2015 nu s-a evidențiat prin realizări foarte mari, palpabile în domeniul descentralizării și consolidării autonomiei locale, dar și în ceea ce privește continuitatea reformelor lansate. Trebuie, din start, să recunoaștem acest lucru, pentru că în acest moment de unitatea și perseverența cu care

vom promova inițiativele vor depinde condițiile în care vor activa APL nu numai un an înainte, dar ani și ani de acum încolo. Explicațiile pentru pașii mici care s-au făcut spre adevărata autonomie locală pot fi multe. Cu siguranță, prima și principala cauză este lipsa de viziune și voință din partea factorilor de decizie de la nivelul guvernamental. Din păcate, trebuie să constatăm, a câta oară!, că **majoritatea politicienilor și guvernanților noștri așa și nu au înțeles rolul important pe care poate și trebuie să-l joace guvernarea locală în soluționarea problemelor stringente ale țării, inclusiv în implementarea reformelor necesare.** Credem ca va trebui să ne concentrăm activitatea pentru a explica aceste lucruri. Totodată, lipsa de progrese în domeniul descentralizării a fost influențată și de anul electoral pentru APL precum și de instabilitatea politică din țară care au micșorat viteza de intervenție a autorităților în implementarea reformelor pro-

mise. Totuși, trebuie să-i dăm Cezarului ce e al Cezarului și să ne asumăm o parte dintr-o mare realizare a CALM și a membrilor săi - în 2015, prima etapă de implementare a Legii Finanțelor Publice Locale a avut loc! Din păcate, guvernele, care s-au succedat foarte des, nu au ținut cont de doleanța noastră, și anume de a-și concentra eforturile și atenția pe lansarea acțiunilor de consolidare a bazei fiscale. Astfel, ne-am pomenit iar în fața jumătăților de măsură, pentru că în lipsa unor astfel de schimbări nu suntem în stare să înregistrăm o creștere a ponderii veniturilor în bugetul local și să asigurăm o funcționalitate mai bună a autonomiei locale. **În situația actuală, odată cu Legea Finanțelor Locale, am primit un fel de cârpim și cârpim, iar resursele de finanțare nu devin mai clare și mai eficiente!** Deci, nu putem spune că am avansat, mai degrabă a fost o stagnare.

Continuare în pag. 2

CITATUL ANULUI

Emil Drăghici, președintele Asociației Comunelor din România, ACoR:

"LA ÎNCEPUT AU FOST SATELE, APOI AU APĂRUT STATELE! DECI, PUTEM TRĂI ÎNTR-O COMUNIUNE DE INTERESE, DAR ATUNCI CÂND OPTĂM PENTRU UN MODEL SAU ALTUL SĂ NU UITĂM CĂ OAMENII NU SUNT CIFRE, IAR SATELE NU SUNT SUME!"

LA MULȚI ANI, GUVERNAREA LOCALĂ!

ÎN ANUL NOU, CU ȘI FĂRĂ CALM, – PENTRU O DESCENTRALIZARE ȘI AUTONOMIE LOCALĂ REALĂ!

Chiar și așa, am reușit, în cadrul CALM, să realizăm mai multe proiecte de dezvoltare locală și de susținere a APL prin dezvoltarea capacităților pe diferite domenii. Am stabilit și fortificat relații de parteneriat reciproc avantajos cu organizații internaționale care oferă diverse servicii pentru dezvoltarea management-ului, competențelor și capacităților APL. Am reușit să atragem un număr mare de noi membri ai CALM, am convins să ne fie alături mulți primari noi cărora le oferim sprijin, consiliere și informare și care se implică activ în diferite acțiuni de promovare a intereselor și problemelor cu care se confruntă APL. Am stabilit relații și am avut o bună colaborare și comunicare cu Congresul Puterilor Locale și Regionale de la Strasbourg unde am prezentat mai multe propuneri, am avut o întâlnire cu Comitetul de monitorizare pe segmentul democrației locale și respectarea angajamentelor Republicii Moldova în ceea ce privește prevederile și reglementările Consiliului European. Am stabilit relații cu organizația europeană ALDA care oferă servicii de dezvoltare a comunităților rurale și sprijin în creșterea capacității de atragere a fondurilor și noi parteneri internaționali în proiectele de dezvoltare locală. Prin programul NEXUS, am reușit să ne implicăm în proiecte care abordează dintr-o nouă perspectivă procesul de migrație. Am organizat deplasări și schimburi de experiență cu partenerii noștri internaționali derulate în cadrul diverselor proiecte în Letonia, Polonia, România etc.

În același timp, avem pe agendă pentru anul 2016 multe probleme și proiecte de legi restante, printre care asigurarea accesului APL la Curtea Constituțională, dreptului APL de a schimba destinația terenurilor, consolidarea bazei fiscale, înregistrarea și evaluarea proprietății municipale, etc. Pentru anul care vine am identificat următoarele priorități: în afara pachetelor legislative menționate, o altă preocupare a noastră trebuie să fie stabilirea unui dialog instituțional efectiv și real cu Guvernul,

Parlamentul și toate ministerele și organele de resort de care depinde soluționarea problemelor APL. Cu semnarea unor acorduri care să prevadă un mecanism foarte clar de colaborare. Acest document se va baza pe un dialog permanent cu factorii de decizie, care urmează să fie informați, să cunoască problemele prioritare ale APL și să ia în considerare opiniile.

Nu trebuie să uităm un lucru: CALM a fost și rămâne un element indispensabil al procesului de descentralizare. Credem că CALM a contribuit și va contribui cu toată ardoarea la faptul că Vocea Administrației Publice locale să fie din ce în ce mai auzită. CALM întotdeauna a fost și va fi un promotor fidel al descentralizării și autonomiei locale în calitate de valori europene fundamentale. Deoarece considerăm că anume, **descentralizarea și autonomia locală reală, sunt acei piloni, care ne pot permite soluționarea majorității problemelor cu care se confruntă în prezent societatea noastră: corupție, sărăcie, lipsa de servicii calitative și infrastructură etc.**

Autorităților statului și nouă tuturor ne dorim în noul an cooperare și realizări concrete în procesul de descentralizare și consolidare a democrației locale! A venit timpul ca să trecem de la declarații, promisiuni și strategii la fapte concrete!

Le doresc membrilor CALM, tuturor celor care activează în APL de nivelul I și II, primarilor, președinților de raion, funcționarilor din primării, consilierilor să fie sănătoși și cât mai curajoși în abordarea problemelor ce țin de dezvoltarea locală, să fim uniți în cadrul CALM, să putem promova interesele noastre generale care conduc la rezolvarea problemelor cetățenilor. Prin această unitate vom reuși să îmbunătățim lucrurile atât la nivel local, cât și central.

Vă mulțumim tuturor celor care ne susțin în continuare! Vă dorim tuturor multă sănătate, succes și realizări! La mulți ani, PUTEREA LOCALĂ!

Editorial de Tatiana BADAN,
președinte CALM,
primar de Selemet

URĂTURĂ PENTRU O VIAȚĂ MAI LUNGĂ

Aho, aho, bun găsit
Gazde întristate
Cu povara grea în spate
Ca de când construim țara
Cu deplasări prin afară
Lucrurile au conținut
Și ca-n poveste am pățit
Răscrucea pune stăpânire
Ba cu spirit de unire,
Ba cu-n nou punct de pornire
Nici nu stăm, nici nu pornim
Vrem model bun să gândim
Să trecem peste evoluție?
Ar fi și asta o soluție
Însă țara asta cere
Buna stare și adevăr
Noi principii și valori
Când vor fi, nu-i important
Bine-i că avem tratat
Chiar de nu-i realizat
Europa s-a întristat,
Dar nu are încotro
Ba pe ici, ba pe acolo
Mai aruncă milioane
Alianța să nu moară
Înviați-i, măi,
și sunați din zurgălăi
Hăi, hăăăăi.

Haide, frate, la Bruxelles
Și cu glas dulce de miel
Poate acolo nu ne-or simte
Că, de fapt, totul se minte
Și nu cumva Europeanul
Pune lacăt la ciolanul
Ciolan uns cu euraș
Ce ajunge în oraș
În orașul-capitală
Că acolo viața-i clară
Satele pot aștepta
Că oricum rămân pustii
Și nici nu pricep, să știi
În politica centrală
Se cere multă socoteală
Doctorate, Masterate
Ce știi ceea de la sate?
Până și-or mai reveni
Țara nu or mai găsi
Va fi o singură țară
Și numai în capitală
Hai să punem stăpânire
Pe bun simț și pe gândire
Să producem o schimbare
Să observe fiecare
Primăria comunitară
Să fie stăpână-n țară
Că acolo omul știe
Poți crede în stăpânire
Cu respect și onestitate
Cu urări de sănătate
Mai sunați din zurgălăi
Și strigați cu toții
Hăi, hăăăăi.

ORA BILANȚULUI: CALM A ALES CONTINUITATEA ȘI INSISTĂ PE ACȚIUNI CONCRETE ÎN DOMENIUL DESCENTRALIZĂRII ȘI REFORMELOR DIN APL!

Pe data de 10 și 11 decembrie curent, Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) și-a convocat membrii la ședința Consiliului de Administrație, un prilej de a face bilanțul activității de peste an, dar și din ultimii 5 ani, și de a trasa planuri pentru viitor.

În debutul ședinței, președintele CALM, Tatiana Badan, a menționat că puterea CALM rezidă în continuare în unitatea de care dau dovadă primarii, dar și în consecutivitatea, perseverența cu care sunt promo-

vate interesele APL de la tribune naționale și internaționale.

Având în vedere contextul socio-politic complicat, Badan a menționat că pentru continuarea reformei de descentralizare e

nevoie de o implicare activă a tuturor membrilor, care sunt în număr de peste 700, astfel încât reprezentativitatea pe care a obținut-o CALM să fie cât mai vizibilă: "Vocea APL din Moldova este din ce în ce mai distinctă. În această perioadă, împreună cu dvs., am reușit să facem lobby pentru îmbunătățirea cadrului legal. Implicarea CALM în promovarea și implementarea Legii Finanțelor Publice Locale a fost una determinantă și de fapt reprezintă un prim pas al autonomiei locale, pe care l-am făcut împreună pe plan național și internațional. Nu a fost un demers ușor, dar implicarea și dedicația dvs., au dat aceste rezultate. CALM are un suport extraordinar din partea diferitor organizații internaționale, care ne consideră parteneri egali și competenți."

Directorul Executiv CALM a prezentat rezultatele activității CALM într-o retrospectivă care a vizat direcțiile prioritare, și anume campaniile de lobby întru adoptarea legilor care ar îmbunătăți starea de lucruri în APL, consolidarea poziției CALM pe are-

Bună seara, măi bădie
Primăraș și primărie
Băgată în STRATEGIE
Strategie de-nțeleș
Nu pentru cei ce te-au ales,
Ci pentru negocieri
Pentru granturi și finanțări
Rându-i lung și greu ajunge
APL la marea pungă
Ba că n-ai capacitate,
Ba că n-ai necesitate,
Ba că nu-i prioritate
Și mai rabdă, rabdă
Că, iată, dezlegăm degrabă
Din alegeri în alegeri
Ni se țin tot prelegeri
Că legile-s în așteptare
Spre a muncii ușurare
Este foarte complicat
Să convingi un deputat
Chiar dacă a fost primar
Și-a gustat din amar
Dar odată ce statutul
L-a modificat tributul
Hai să-i coborâm spre noi
Și strigați cu toții
Hăi, hăăăăăi.

Autor: Nicolae TUDOREANU,
primar de Feștelita,
r. Ștefan Vodă

**CALM, ALĂTURI
DE PRIMARI
ȘI ÎN NOUL AN!**

Aho, aho în prag de iarnă
Când toți stau în beci și toarnă.
Iar când zăpada-i pân-la brâu
Toți la Primar ne vin și scriu.
Și când zăpada-i pân-la gât
Toți la Primar ne vin și plâng.
Așteaptă toți mană cerească
Ca cineva să le muncească.
Ca să le facă drumul drum
Și din hogoag să iasă fum.
Ca școlile să fie bine
Și grădinițe de la sine.
Să fie cald, condiții bune...
Pentru locuitori anume.
Hai, băieți, pocniți din bici
Căci suntem primari voinici
Și strigați o dată... hăăăăi
Să se-audă peste văi
Hăi, hăăăăăi.

ORA BILANȚULUI:

CALM A ALES CONTINUITATEA ȘI INSISTĂ PE ACȚIUNI CONCRETE ÎN DOMENIUL DESCENTRALIZĂRII ȘI REFORMELOR DIN APL!

națională și internațională, organizarea mai multor evenimente de anvergură, etc. Totodată, în raport, au fost trasate planuri pentru perioada 2016-2019, care au fost în prealabil coordonate cu membrii CALM.

Ordinea de zi a inclus și alte subiecte, printre care: desemnarea organelor de conducere ale CALM pentru perioada 2016 -2019, stabilirea datei Adunării Generale a CALM, prezentarea și discutarea proiectului de modificări la Statutul CALM, a propunerilor legislative urgente ale CALM și stabilirea modalităților de promovare a lor, discutarea și aprobarea inițiativelor CALM pentru viitoarea guvernare și Programul de Guvernare pentru domeniul descentralizării și autonomiei locale, aprobarea creării Rețelei Orașelor din cadrul CALM și proiectul Regulamentului Rețelei, aprobarea unei declarații comune privind situația actuală din domeniul APL.

Unul din subiectele cheie a ședinței consiliului de administrare al CALM l-a consti-

tuit alegerea organelor de conducere pentru următorii 4 ani. În rezultatul votului, în calitate de Președinte al CALM a fost realesă Tatiana BADAN, primar de Selemet (Cimișlia), pentru care au votat unanim toți membrii Consiliului de administrare al CALM. În același timp, în baza criteriilor de reprezentativitate politică, regională și egalității de gen au fost aleși și vicepreședinții CALM. Astfel că toate forțele politice parlamentare și ex-

tra-parlamentare care au obținut rezultate în alegerile parlamentare sunt în prezent reprezentate în organele de conducere ale CALM.

Un alt subiect important al ședinței l-a constituit aprobarea unei declarații/adresări publice din partea CALM adresată societății, factorilor decizionali și partenerilor internaționali prin care să fie exprimată:

- îngrijorarea profundă a autorităților publice locale privind situația gravă socială, economică și financiară, care se datorează lipsei unei stabilități politice și a unui guvern credibil pe plan național și internațional, capabil să facă față problemelor actuale extrem de grave cu care se confruntă țara și care afectează direct și indirect starea lucrurilor în fiecare comunitate locală;

- atitudinea față de riscul iminent de blocare și discreditare a procesului de descentralizare și consolidare a autonomiei locale, care schimbă perspectiva asupra imaginii țării prin neîndeplinirea angajamentelor asumate pe plan internațional;

- îngrijorarea profundă privind multiplicarea cazurilor de migrație politică în rândul APL, care conform unor informații se datorează presiunilor de ordin administrativ, economic, juridic, financiar și politic la care sunt supuși anumiți aleși locali.

La întrunirea primarilor au acceptat invitația mai mulți reprezentanți ai partidelor politice, printre care Mihai Ghimpu, Valeriu Munteanu, Ștefan Vlas și Corina Fusu, din partea PL, Dumitru Diacov și Ion Stratulat, din partea PD, Elena Bodnarenco, din partea PCRM, Iurie Leancă, liderul PPEM. Primarii au abordat cele mai arzătoare probleme ale APL și au discutat împreună cu aleșii popoului căile de soluționare a acestora.

*Și cine stă la veghe-n țară,
Suflecat iarnă și vară?
Gata s-ajute orișicând
Pe orișicare, slab, flămând?
Desigur fraților Primari
Că noi stăm, fără să fim mari...
Fără pârgii și fără bani
Dar cu mult suflet și elan.
Stăm drepti, alături fiind
Aleși direct, nu de partid.
Stăm drepti
și stăm cu capul sus
Așa cum un popor ne-a pus.
Să fim alături tot cu ei
Nu cu cinovnici de doi lei.
Și pentru cei ce ne-au ales
Primari să fim în plinul sens.
Să-i tragem toți o urătură
Ca peste tot să se audă.
Și-n Parlament, și în Guvern
Primaru-n țară-i omul demn!
Ia mai îndemnați măi...
Hăi, hăăăăăăi.*

*Ca să nu trecem cu vederea
Platforma care ne unește
Care la toți ne da puterea
Și care-ntruna ne servește...
Cu toții suntem injectați
De virusul lui CALM, măi frați,
Aici ne adunam mereu
Când e și bine, când e greu,
Aici găsim o consolare
Când totu-n jur e numai scrum
Aici găsim și alinare
Și toți pășim pe-același drum
Iar acum, măi flăcăi
Mai sunați din zurgălăi
Să se-audă peste văi
Hăi, hăăăăăi.*

*Nevoia ne-a unit, măi frate
O cale toții ne-am ales
Primar să fim, pe lângă toate
Primar cu CALM, bineînțeles...
La CALM se luptă, nu se joacă
Aicea toții sunt aleși,
Aicea-s toți cu sânge-n vene
Aicea-s mulți, aicea-s deși!
Chiar dacă Parlamentul nostru
Surprize-n iarnă ne-a făcut,
Au amânat Legea finanțe
Ne-a durut, dar am tăcut...*

*Asta oricum nu-nseamnă frate
Ca ei fac ce le tună-n cap,
La CALM se luptă, nu se joacă
Se vor convinge de-acest fapt.
Și pentru cele spuse-acuma
Primari din CALM să ne unim,
Ca să răsună urătura
Și sănătoși cu toți să fim!*

**Autor: Alexei BUSUIOC,
primar de Capaclia,
r. Cantemir**

VOCEA PRIMARILOR, VOCEA CALM!

Obiectivul întrunirii a fost totalizarea activității CALM în 2015, evidențierea realizărilor cheie, dar și identificarea domeniilor prioritare de activitate pentru 2016. În context, am rugat participanții să-și exprime opinia privind evoluțiile pe segmentul reformei de descentralizare, dar și al situației social-politice din țară. Edilii au răspuns la patru întrebări, printre care:

- 1. Ce părere aveți despre momentul pe care îl traversează țara noastră, care a fost cuprinsă de proteste, iar partidele proeuropene poartă discuții interminabile privind constituirea unei coaliții de guvernare?**
- 2. Cum se răsfrânge asupra APL această situație?**
- 3. Care sunt cele mai arzătoare probleme ale APL, care sunt cele mai mari frâne în rezolvarea acestora și ce înseamnă această situație pentru fortificarea autonomiei locale?**
- 4. Cum ar trebui să acționeze CALM și membrii acestuia pentru a promova mai eficient reforma în APL?**

Ivan Belciug, primar de Dondușeni:
"Dezbaterile și dezbinarea de sus are urmări grave la nivel local!"

1. Soarta Republicii Moldova atârână de un fir de ață foarte subțire care în orice moment se poate rupe. Asta, în situația în care cetățenii care ne-au ales vor schimbări și sunt dezorientați: unii se îndreaptă spre Europa, alții spre Rusia. Țara traversează un moment de haos, care trebuie depășit în regim de urgență dacă vrem progres.

2. Situația aceasta se răsfrânge foarte negativ asupra APL. Dezbaterile și dezbinarea de sus are urmări grave la nivel local, iar acest lucru îl simțim pe propria piele, prin faptul că este tot mai greu să faci față presiunilor și lipsei de claritate.

3. Probleme sunt o sumedenie, începând cu cele legate de achiziții. În condițiile actuale, toate problemele s-au acutizat, se simte un dezinteres total față de ceea ce se întâmplă la nivel local.

4. CALM ar trebui să organizeze întâlniri cu primarii pe zone, să discute problemele la nivel local și propunerile de soluționare a acestora din perspectiva administrației locale. La final, să facă o totalizare și o analiză a discuțiilor și să înainteze propunerile formulate cu participarea primarilor către administrația centrală.

Dumitru Simon, primar de Criuleni:
"CALM este o organizație de care țara are nevoie și e momentul ca noi, cei care facem parte din CALM, să fim mai uniți și mai insistenți în relațiile cu organele centrale, spre a se stabiliza situația și a porni pe calea cea dreaptă!"

1. Ceea ce se petrece azi în Republica Moldova, în structurile centrale de stat, precum Parlamentul și Guvernul, nu face altceva decât să tragă țara înapoi, nu numai că societatea nu prosperă, ci, din contra, indicatorii economiei au scăzut considerabil.

2. Situația se răsfrânge negativ și asupra APL, deoarece iresponsabilitatea politicienilor încurajează lipsa de respect față de lege și acest lucru afectează foarte mult activitatea APL.

3. Cele mai arzătoare probleme sunt cele legate de investițiile capitale. Din fondurile promise în 2015 nu am primit niciun ban, astfel am intrat în iarnă cu drumurile nereparate, care se degradează tot mai mult. O altă problemă: lipsa stabilității bugetare. Noi, la nivel local, aprobăm bugete, la primării, însă, cea mai mare parte a resurselor financiare vine prin transferuri, iar în situația actuală nu avem nicio garanție că acestea vor veni. Intrăm cu mare îngrijorare în anul nou și așteptăm normalizarea cât mai rapidă a situației din țară.

4. CALM-ul, ca organizație reprezentativă a primarilor, cred că menține calmul în societate în acest moment. Dacă și la

nivel local ar fi dezbinare și iresponsabilitate, țara s-ar prăbuși într-un haos total. CALM este o organizație de care țara are nevoie și e momentul ca noi, cei care facem parte din CALM, să fim mai uniți și mai insistenți față de organele centrale, spre a se stabiliza situația și a porni pe calea cea dreaptă.

Galina Ceban, primar de Chircăiești, Căușeni:

"Se vede clar că am pierdut sprijinul și ajutorul financiar al Uniunii Europene!"

1. E un moment foarte dificil, un moment pentru care ar trebui să-i doară sufletul pe toți din țară.

2. Nu trebuie să lăsăm forțelor antieuropene posibilitatea să pună mâna pe țară, trebuie să păstrăm calea proeuropeană și părerea mea este că dacă ajungem la alegeri anticipate, țara noastră va ajunge în mâinile lui Putin.

3. În principal, lipsa banilor pentru realizarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii comunității. Se vede clar că am pierdut sprijinul și ajutorul financiar al Uniunii Europene.

4. CALM-ul este cea mai nepolitizată organizație, o instituție non-guvernamentală unde nu se vorbește de politică și unde putem obține informații, primi consultații profesionale și discuta problemele cu care ne confruntăm la nivel local. Cred că își îndeplinește pe deplin funcția, scopul și menirea.

URĂRI ÎN PATRU ZĂRI PENTRU CALM ȘI APL

Aho, aho-n această seară,
Gospodari din toată țara,
Am venit la Dumneavoastră
Să urăm pe la fereastră,
Să urăm cu bucurie
Ca-n Noul An ce o să vie,
Să aveți lumină-n casă,
Și pâine din belșug pe masă,
De noroc să aveți parte
Cei de la plug și cei de la carte.
la pocniți din bici avan,
Căci a mai trecut un an
Și sunați din zurgălăi
Că înțrăm în 2016, măi!
Hai, hăăăăăi.

Să sperăm
La mai mare și la mai mult,
Cele rele să ne ocolească,
Furtunile să se potolească,
Să aveți ierni cu zăpadă,
Că asta-i semn de bună roadă,
Să avem veri cu ploaie curată,
Că asta-i semn de viață bogată.
Și să fie pace-n lumea-nțreagă
Om cu om să se-nțeleagă.
Iar acuma ca-n toți anii
Să urăm băieți, primarii,
Căci de-i vreme rea sau bună
Ei au grija de om anume.
Însă pentru munca lor grea,
N-au primit nicio para,
Au ajuns bieții primari,
Sărăciți și fără de bani,
Așa viață fără pâine
Nu dorim la nime-n lume,
Și dea Domnul
Ca în anul ce-o să vie
Să ieșim din sărăcie,
S-avem parte de sănătate,
Să amenajam satele toate,
Să urăm cu bucurie
Pe cei din secretariatul

CALM, bădie
Căci lucrează acolo, măi frate
Femei pricepute la toate.
De nimeni nici când n-au uitat,
Pe fiecare
Cu ce au putut i-au ajutat.
Vă dorim și dumneavoastră
Pace, bucurii în casă,
S-aveți parte de copii frumoși,
Harnici, cumiți și sănătoși
Și în cinstea zilei de mâine
Și a anului ce vine
La fereastră clopoței
Roata, măi, hăi, hăăăi.

VOCEA PRIMARILOR, VOCEA CALM!

Gheorghe Falcă, primar de Ghindești, Florești:

"Procesul de descentralizare a pornit, dar dezbinarea politică de la vârf stopează reformele, iar legile care ar îmbunătăți activitatea APL nu sunt adoptate!"

1. Guvernarea proastă a celor pe care i-am ales și eu, și ceilalți, a scos lumea în stradă, iar discuțiile interminabile și neputința de a găsi o soluție la situația actuală se răsfrânge negativ asupra economiei țării și direct asupra populației.

2. Cea mai acută problemă este lipsa banilor pentru infrastructura locală: oamenii vor drumuri, canalizare, apă, iluminare stradală. Procesul de descentralizare a pornit, dar dezbinarea politică de la vârf stopează reformele, iar legile care ar îmbunătăți activitatea APL nu sunt adoptate.

3. Cea mai mare problemă este lipsa mecanismelor care ar ajuta APL să soluționeze problemele în localitate. Capacități la nivel local sunt suficiente, însă parlamentarii și administrația centrală nu prea par interesați să ne dea pârghiile ca să ne rezolvăm singuri problemele.

4. Cred că CALM-ul face eforturi mari ca să ajute reformarea APL și nu ține cont de culoarea politică a primarilor. La întrunirile, ședințele din cadrul CALM, politicul rămâne afară, după ușă, iar acest lucru favorizează o concluzare și o colaborare foarte bună între primari. Noi toți avem un singur scop și această unitate este punctul forte al CALM. Socot că atunci când administrația centrală nu pleacă urechea la cerințele și doleanțele noastre și nu face tot ce trebuie ca să implementeze reformele, este necesar să organizăm niște proteste pașnice ca să ne facem auziți, ca să le arătăm nemulțumirea și revolta pentru lucrurile care merg prost și reformele care bat pasul pe loc.

Nina Munteanu, primar de Pelinei, Cahul:

"O stare de pasivitate, de indispoziție a cuprins societatea iar interesul și implicarea cetățenilor în soluționarea problemelor comunității a scăzut simțitor!"

1. Parcă nu se mai termină instabilitatea, care se răsfrânge negativ și asupra activității APL, și asupra stării de spirit și implicării populației. Discuțiile interminabile și fără rezultat ne descurajează pe noi și descurajează oamenii. Așteptăm cu toții un guvern și găsirea unei soluții pentru ieșirea din criză.

2. Fără îndoială, negativ. O stare de pasivitate, de indispoziție a cuprins societatea iar interesul și implicarea cetățenilor în soluționarea problemelor comunității a scăzut simțitor.

3. Cea mai mare problemă sunt bugetele austere. Nu putem face față soluționării problemelor cetățenilor.

4. Sunt foarte mulțumită că primăria noastră este membru CALM. Am simțit de fiecare dată susținere și sprijin în găsirea de soluții la problemele noastre și este locul unde ne putem informa și primi informații via e-mail privind legislația, schimbări, proiecte legislative, decizii care vizează activitatea APL, unde facem schimb de experiență cu ceilalți primari și ne conectăm la experiența și realizările APL din alte țări.

Petru Cozlan, primar de Cățeleni, Hâncești:

"Cred că partidele de la guvernare trebuie să ia niște măsuri urgente ca să deblocheze situația și să salveze țara!"

1. Oricine nu e implicat în politică își dă bine seama că este un moment de cumpănă pentru țara noastră și pentru fiecare cetățean în parte. Cred că partidele de la guvernare trebuie să ia niște măsuri urgente ca să deblocheze situația și să salveze țara.

2. Aici se potrivește zicala: „Peștele se strică de la cap, dar începe a se curăți de la coadă.” Toate problemele care apar sunt din cauza că guvernării noastre nu respectă le-

gea. Astfel, lipsa consecutivității și continuității reformelor au urmări foarte negative la nivel local.

3. Problema cea mai mare este lipsa banilor pentru reparația drumurilor de acces în localitate. De asemenea, aprovizionarea cu gaze naturale, cu apă potabilă, îmbunătățirea condițiilor în școli și grădinițe.

4. Mă bucură faptul că echipa de la CALM este tot timpul alături de noi, reprezentanții comunităților locale și ne furnizează orice informație de care avem nevoie privind activitatea și atribuțiile APL. Trebuie să fim mai insistenți pe lângă autoritățile centrale în ceea ce privește implementarea reformelor care vor oferi APL pârghiile necesare pentru soluționarea problemelor.

Rodica Cucereanu, primar de Crihana Veche, Cahul:

"Cea mai acută problemă este cea financiară, și anume accesul limitat la fonduri, care adesea sunt atribuite după culoarea politică și nu în urma unui concurs onest, transparent al proiectelor!"

1. Cred că dacă studiem puțin istoria recentă vedem că toate țările au trecut printr-o perioadă de reformă, de instabilitate politică ca să ajungă unde sunt azi. Republica Moldova este un stat tânăr și e nevoie să treacă printr-un proces care ar produce schimbarea la nivel de mentalitate, la nivel de reforme și cultură politică. Cred că e un proces normal, firesc. Totuși, cred că e timpul ca partidele proeuropene să se așeze la masa de discuții și să găsească soluții pentru ieșirea din criză, păstrând vectorul european. La momentul actual, cursul spre Europa e singura cale care va asigura supraviețuirea țării, atragerea fondurilor, o susținere din partea partenerilor atât la nivel de implementare a legilor și reformelor cât și la nivel financiar, prin derularea proiectelor pentru dezvoltarea infrastructurii, care vor duce la creșterea nivelului de trai în localitățile noastre.

2. Instabilitatea politică actuală se traduce la nivel local prin stresul cetățenilor

*Până se arată zorii
Să urăm conducătorii,
Pe Furdui și pe Badan
Care muncesc an de an
Să nu uităm și de experți
Căci sunt și ei băieți isteți
Să le zicem o urare
Pentru munca lor cea mare
Și a noastră colaborare.
Căci sunt o echipă excelentă,
Instruită și inteligentă,
Hai, băieți, dar să urăm,
Și-n viitor să colaborăm
Să le dorim fericire,
Voie bună, sănătate,
Căci ei ne ghidează-n toate,
Dați din bici și zurgălăi
Ca un ecou lung prin văi
Și strigați o dată
Hăi! Hăi!*

*Să nu vă supărați
Dumneavoastră,
Dar o să urăm și la fereastra,
Primarilor din oraș și sat,
Care niciodată n-au uitat
De cei ce le-au încredințat
Să conducă oraș și sat
Căci ei rezolvă
problemele toate
Și au o inimă plină de bunătate,
Numai bine, pace-n casă
Și în cinstea zilei de mâine
În anul ce ne vine,
La fereastra clopoței,
Roata, măi,
Hăi, Hăăăăi*

*Rău o duc ai noștri oameni
Și slujbașii, și țărani,
Ca să-și ia un suman
Ei muncesc aproape-un an.
Rău o duc de tot la sate
De cârpesc și maica-n coate,
Tot mai des strângem cureaua
Căci îi rău și cu haleala,
Două zile omul muncește
Ca să-și ia un chil de pește.
Rău o ducem și cu de focul,
Iarna când e gerul mare
Pun toți mâna pe topoare
Și s-apucă-n graba mare
Să taie livezi roditoare.
Nu -n zădar în astă toamnă
Nuca costă cât banana.
Ia pocniți din bici odată
Să ne-audă lumea toată,
Sa audă și parlamentarii*

VOCEA PRIMARILOR, VOCEA CALM!

noștri, prin sentimentul de neîncredere și de teamă pentru ziua de mâine, care-i cuprinde tot mai mult. Instabilitatea politică duce la instabilitate financiară care îi determină pe oameni să plece în străinătate pentru un loc de muncă plătit mai bine. Cu bugete foarte mici, APL încearcă să dezvolte niște proiecte care ar menține oamenii în sate și, poate, să-i aducă chiar înapoi.

3. Localitățile îmbătrânesc, cei apti de muncă migrează, mulți copii rămân fără grija părinților. Apoi sunt probleme ce țin de domeniul medical și învățământ. Agricultură este la pământ, multe terenuri sunt lăstate în paragină. Dacă ne referim la APL, cea mai acută problemă este cea financiară, și anume accesul limitat la fonduri, care adesea sunt atribuite după culoarea politică și nu în urma unui concurs onest, transparent al proiectelor. Celelalte probleme țin în majoritatea localităților de dezvoltarea infrastructurii: apă, canalizare, drumuri de acces ș.a. Foarte multe proiecte de legi și hotărâri de guvern delegă diferite competențe APL fără o acoperire financiară și astfel intrăm în incapacitate financiară de a pune în practică aceste prevederi legale.

4. CALM trebuie să-și păstreze unitatea, trebuie să continue acțiunile de lobby, de presiune, de influență și promovare a intereselor APL la toate nivelele: politic, economic, social, național și internațional și nu în ultimul rând trebuie asigurată informarea și transparența în rândul populației.

Sergiu Ghilețchi, primar de Dușmani, Glodeni:

"Așa cum activitatea APL este condiționată și dependentă de activitatea structurilor administrative centrale, în situația actuală suntem legați de mâini și de picioare!"

1. Am ajuns cu toții, cred, la capătul răbdării. Cetățenii care ne-au ales așteaptă rezultate, însă așa cum activitatea APL este condiționată și dependentă de activitatea structurilor administrative centrale,

în situația actuală suntem legați de mâini și de picioare. Suntem nevoiți să așteptăm decizii de la centru, decizii care nu se iau pentru că la centru se discută interminabil alte probleme.

2. APL trebuie reformată și această

situație de incertitudine, de stopare a reformelor, blochează activitatea atât la nivel central, cât și local.

3. O problemă cu care m-am confruntat recent este că mulți cetățeni care încalcă legea rămân nepedepsiți din motivul că primăria nu are voie să facă procese verbale, iar organele de poliție nu pot acționa întotdeauna din cauza birocrăției. Aș menționa apoi problema colectării impozitelor, mai ales în localitățile mici aflate în apropierea unor centre orașenești.

4. Unitate și activitate de lobby pentru că, fără presiune pe structurile administrative centrale este foarte greu să reușim.

Violeta Crudu, primar de Cruzești, mun. Chișinău:

"APL se află în situația de dependență de ceea ce se întâmplă la nivel central și în acest caz trebuie adoptată o lege prin care atât finanțările interne, cât și cele externe, să vină direct la APL, astfel încât o criză la nivel politic ca cea actuală să nu ne afecteze activitatea!"

1. Oamenii au dreptate să se revolte, să protesteze, și eu, în calitate de reprezentat al unui partid de la guvernare, sunt profund nemulțumită de prestațiile unor colegi de-ai mei din partid și de faptul că până acum nu au reușit să identifice o soluție acceptabilă, pentru toți pentru a ieși din situația gravă în care se află azi țara noastră.

2. APL se află în situația de dependență de ceea ce se întâmplă la nivel central și în acest caz trebuie adoptată o lege prin care atât finanțările interne, cât și cele externe, să vină direct la APL, astfel încât o criză la nivel politic ca cea actuală să nu ne afecteze activitatea.

3. Cea mai mare problemă este lipsa mijloacelor financiare, mai ales în localitățile foarte mici. Si altă problemă este mentalitatea oamenilor care este foarte greu de schimbat, cetățenii fiind foarte greu de convinși că și ei trebuie să participe la dezvoltarea infrastructurii cu anumite sume.

4. În scurta perioadă de colaborare cu CALM - sunt la primul mandat -, pot spune că am fost plăcut surprins de atmosfera

colegială care domnește aici și chiar mi-au fost depășite cu mult așteptările în ceea ce privește activitatea organizației. Primim permanent buletine informative prin poșta electronică, activismul și devotamentul conducerii CALM îi îndeamnă și pe alții la acțiune și cred că CALM are putere, are o voce și are ceva de spus și oferit și la nivel central. Prin intermediul CALM, și vocea noastră, a celor de la talpa țării, va fi auzită.

Vladislav Cociu, primar de Carahasani, Stefan Vodă, președintele asociației raionale a primarilor:

"Noi suntem reprezentanții statului la nivel local și problemele la nivel național se răsfrâng direct asupra nivelului de trai, oamenii au ajuns la limita disperării, iar APL trebuie să țină piept acestor dificultăți!"

1. Suntem în pragul unei prăbușiri a țării, unui default de țară, țara este în pericol și acest lucru ne îngrijorează foarte mult. Avem o conducere pe care noi am investit-o în funcție și care de cinci ani și până în prezent tot poartă discuții. În campania electorală am sprijinit reprezentanții actualei guvernări, dar acum suntem de partea celor care protestează pentru că lucrurile nu merg deloc spre bine, ci spre mai rău.

2. Situația actuală se răsfrânge direct asupra APL. Noi suntem reprezentanții statului la nivel local și problemele la nivel național se răsfrâng direct asupra nivelului de trai, oamenii au ajuns la limita disperării, iar APL trebuie să țină piept acestor dificultăți. Suntem acum în plin proces de elaborare a bugetelor, un lucru foarte complicat, fiindcă baza de impozitare este în descreștere. Asta, din cauza faptului că și legislația are lipsuri și este foarte dificil să remediem situația la capitolul venituri.

3. Motivul pentru care lucrurile evoluează atât de dificil la nivel local este la nivel central. Starea precară de lucruri este condiționată de administrația centrală. Mă refer și la scrisorile organelor centrale în care ni se spune că nu avem dreptul să facem una, alta, cealaltă.

4. Numai cuvinte de laudă: Bravo CALM, bravo celor din asociație, tuturor colegilor care colaborează și cunosc foarte bine problemele. E momentul să fim și mai uniți, să nu lăsăm politicul să ne dezbină. Să fim mai bătaioși, mai îndrăzneți, mai insistenți, să venim cu mai multe inițiative și să ne facem auziți

*Cum trăiesc în sat țărani,
Mânați, măi, hăi, hăi!
Să vă spunem drept pe nume
Tare s-anrăit și lumea,
Fură tot, nimic nu lasă
De la cei ce nu-s acasă,
Fură păsări din cotețe,
Chiar și porci din coștereți
Am ajuns, cinstiți lume,
Chiar și caii azi se fură.
Dacă nu prea bagă de seamă
Pot să-ți șterpelească
și carnea din zeamă,
la pocniți din bici o dată
Să ne audă lumea toată.
Ca să știe întregul stat
Că avem hoți nu numai
în guvern*

*Dar și în sat.
Mai oprîți voinici aici,
Și pocniți vîrtos din bici
Pentru ei neobosiți
Cei de la consiliul
de administrare CALM
Ei sunt foarte importanți,
Căci ne-au mobilizat
Și salariul mărit l-am câștigat
Să le dea Domnul sănătate,
Să aibă parte de toate,
Bucurii de la copii
Și nenumărate, mii.
Iar pentru legi mai bune, măi,
Hai sunați din zurgălăi,
Și strigați o dată hăi, hăi!
La Anul și la Mulți Ani!*

Autor: Dinu GUȚUȚUI,
primar de Zberoaia,
r. Nisporeni

URARE PENTRU DESCENTRALIZARE

*Aho, aho,
mult stimată Adunare
Stimați Domni,
stimate Doamne,
Azi urăm întreaga țară,
Pe primari și secretare,
Pe contabili și cadastru,
Perceptori, viceprimari
și consilieri locali -
Oameni buni și gospodari
Că muncesc din zori
până seara*

*Să trăiască bine țara
Sa avem stabilitate,
Sa mai câștigăm mandate
Roata, flăcăi - Hăi, hăăăi!
Măine va spori progresul,
Dacă vom ura Congresul,
Pe Furdui și pe Badan
Fiindcă n-au asemănare,
Pledând pentru autonomie
și salarii majorate,
Pentru descentralizare
Pe care am cerut-o cu toții
de la guvernare
În piața Marii Adunări Naționale
Hai mai îndemnați, măi!
Hăi, hăăăi!*

REALIZĂRILE CALM 2010-2015

Pe parcursul anilor 2010 -2015 CALM a realizat o activitate intensă în direcția dezvoltării instituționale, apărării și promovării drepturilor și intereselor APL pe plan intern și extern. În vederea dezvoltării instituționale a CALM, în perioada 2010-2015, au fost realizate acțiuni în următoarele direcții:

1. Elaborarea și implementarea unor **documente de ordin strategic** intern: planul strategic și de acțiuni al CALM pentru perioada 2010-2014; Regulamentul de ordine interioară (2013), Regulamentul privind consultarea membrilor CALM (2013), Planul strategic și de acțiuni pentru perioada 2015-2020

2. Asigurarea **condițiilor corespunzătoare pentru activitatea secretariatului** CALM: sediu, echipament, mobilier etc.

3. Asigurată funcționării organelor de conducere ale CALM și organizarea sistematică a ședințelor consiliului de administrație și a biroului executiv. Inițierea activității comitetelor de specialitate din cadrul CALM.

4. **Asigurarea stabilității financiare**, inclusiv prin inițierea procesului de colectare a cotizațiilor și atragerea de fonduri;

5. **Creșterea capacităților de expertiză** ale CALM în domeniul avizării și asigurarea prestării unor servicii membrilor CALM: consultanță, informație, planificare strategică etc. Atragerea unor experți calificați titulari și/sau asociați

6. Asigurarea unei **comunicări eficiente și permanente** cu membrii CALM și alți actori relevanți prin intermediul: comunicate, email, facebook, ziar, organizarea întrunirilor sistematice în teritoriu și la sediul CALM etc.

7. **Constituirea Rețelelor profesionale și asigurarea funcționării lor:**

- ❖ Rețeaua Femeilor CALM (2011),
- ❖ Asociația Președinților de Raioane (2012).
- ❖ Rețeaua Secretarilor Consiliilor Locale CALM, în proces de constituire (2014).
- ❖ Rețeaua Orașelor CALM, în proces de constituire (2015)

8. Asigurată creșterea permanentă a numărului de membri CALM (circa 700, decembrie 2015)

9. Identificarea și punerea în aplicare a talentelor artistice din cadrul APL. Promovarea pe plan național și internațional a valorii și culturii naționale prin organizarea/participarea la diverse activități.

10. Inițierea procesului de identificare și apreciere a reprezentanților APL care și-au dedicat viața dezvoltării comunităților locale. Organizarea, începând cu data de 28 decembrie 2011, a Ceremoniei de înmânare a distincțiilor CALM: "Primar Emerit" și "Pentru merite în APL".

Congresul Autorităților Locale din Moldova și-a expus poziția față de mai multe inițiative legislative, procese, care vizează diferite domenii de intervenție, în legătură direct sau tangențială cu activitatea APL. Împreună, am luat și luăm atitudine atunci când reformele sunt ternate, iar interesele APL încălcate. Multe dintre evenimentele organizate sub egida CALM au avut rezultate palpabile, dar cel mai important e că primarii conștientizează tot mai mult puterea cu care au fost investiți, iar vocea lor devine una mult mai distinctă și greu de neglijat.

În perioada 2010-2015, activitatea CALM de promovare a drepturilor și intereselor APL pe plan intern s-a focalizat pe următoarele direcții principale:

1. **Monitorizarea permanentă a cadrului legal** și de politici ce vizează drepturile și interesele APL și reacționarea imediată la actele contrare intereselor APL. În acest sens a fost asigurată:

- Avizarea sistematică a proiectelor de acte legislative și normative ce vizează interesele APL.
- Elaborarea opiniilor, adresărilor pe marginea proiectelor de acte normative care vizează problemele APL (reforma educației, strategia descentralizării, salarizarea în APL, ajutorul social etc.). Pe parcursul anilor 2010-2015 au fost elaborate sute de avize, propuneri și documente de poziție pe diverse subiecte de interes pentru APL: taxe locale, achiziții publice, fondul ecologic, servicii publice, statutul așezării locale și protecția lui socială, finanțe locale, tarife, educație etc.

2. Elaborarea și prezentarea factorilor de decizie a viziunii APL și **propunerilor concrete pentru toate programele de guvernare** din perioada 2010-2015;

3. Elaborarea și înaintarea factorilor de decizie a **propunerilor privind modificarea cadrului legal în scopul consolidării autonomiei locale:** consultării obligatorii a APL, achiziții publice; salarizării funcționarilor publici și a persoanelor cu demnitate publică, tarifelor la apă, creșterea bazei fiscale locale, evaluării bunurilor imobiliare, agent constatator, schimbarea destinației terenurilor etc.;

4. **Asigurarea includerii CALM în mai multe structuri consultative** create la nivel guvernamental și parlament. În prezent, reprezentanții CALM sunt incluși în circa 30 de comitete, comisii și grupuri de lucru pe lângă diverse autorități publice centrale.

5. Organizarea **întâlnirilor sistematice cu participarea factorilor decizionali** din cadrul Guvernului și Parlamentului (salarizarea, achiziții publice etc.). Elaborarea și înaintarea unor proiecte de acorduri de colaborare între CALM și autoritățile guvernamentale respectiv, în care

să fie stabilit clar un mecanism efectiv de dialog.

6. Organizarea unor acțiuni și manifestații publice de promovare/apărare a drepturilor și intereselor APL:

- la 8 februarie 2012, la inițiativa CALM, a fost adoptată Hotărârea Guvernului privind instituirea sărbătorii profesionale Zilei autonomiei locale și a Lucrătorului din APL, care se sărbătorește în fiecare an pe data de 1 februarie (data intrării în vigoare pentru Republica Moldova a Cartei Europene a Autonomiei Locale – 01.02.1998).

- La 1 februarie 2013, cu ocazia Primei aniversări a Zilei Autonomiei Locale și a Lucrătorului APL, a fost organizată o amplă manifestație în piața Marii Adunări Naționale cu participarea a peste 500 de primari și președinți de raioane în forma de miting în favoarea autonomiei locale și contra discriminării APL;

- În rezultatul acestei manifestație: au fost anulate o serie de acte guvernamentale ce limitau autonomia locală: state de personal, telefon, benzina etc., iar în martie 2013, au fost adoptate modificări la Legea nr. 355, prin care au fost ridicate salariile la persoanele cu funcții de demnitate publică din cadrul APL;

- mai-noiembrie 2013, inițierea unei campanii de promovare a legii finanțelor locale: seminare informative în circa 20 de raioane, campanie mass-media, întruniri cu factorii decizionali, declarații și adresări etc.;

- la 11 octombrie 2013, marșul și mitingul în susținerea adoptării și implementării legii finanțelor locale la care au participa circa 300 de primari. Plus, au fost sesizate toate instituțiile relevante internaționale privind tărgănarea adoptării finale și implementării noului sistem de finanțe publice locale;

- 29 noiembrie - 1 decembrie 2013, vizitarea instituțiilor Consiliului Europei a unui grup de 30 de primari, participarea la ședința plenară a sesiunii 25 a Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei, organizarea unui flash-mob (acțiune de sensibilizare) în fața Consiliului Europei în favoarea noului sistem de finanțe publice locale și împotriva tărgănării implementării lui. Drept rezultat, legea a fost adoptată în variantă finală, din 2014 a început să fie implementată ca proiect pilot în câteva regiuni și din 2015 a început implementarea în toată țara.

*Mulți primari au fost uniți,
Dar să vezi, bădie frate
O parte s-au dat la spate
Fiind mereu intimidăți,
Șantajați, debusolați
Mereu fiind ținuți timizi
De liderii lor de partid
Promițându-le de toate :
Finanțare din belșug,
Proiecte deocheate,
Chiar și drumuri asfaltate
Numai să nu iasă în stradă
Tot cerându-le isprava
Domni primari – funcționari
Dacă așa vom fi tratați,
Umiliți și șantajați
De a noastră guvernare
Nu vedem nici integrare,
Nici mai multă reformare
Mai mânați, măi. Hăi, hăăăă!*

*Pocniți domni primari din bici
Și ascultați-mă aici,
Că speranța este mare
Și nu are asemănare
Deci în anul care vine
Treburile vor merge bine,
Congresul va fi mai unit
În ciuda liderilor de partid,
Vom avea de toate, frate :
Grădinițe reparate,
Investiții capitale,
Proiecte guvernamentale,
Plecări fără vize peste hotare,
Tihna, zău, că n-o s-aveți,
Dar vă rog să fiți isteți
Să pledăm în continuare,
Pentru buna guvernare
În primăriile locale
Că de noi, dragi patrioți
Depinde țara, depind toți!
Vă doresc prosperitate,
La mulți ani cu sănătate!
Mult belșug, fără dușmani!
La anul și la mulți ani!
Hăi, hăăăăă!*

**Autor: Ștefan VLAS,
deputat în Parlament,
ex primar de Sărata
Galbenă, r. Hîncești**

REALIZĂRILE CALM 2010-2015

Congresul Autorităților Locale (CALM) consideră cooperarea, atât la nivel local și regional, cât și pe dimensiunea internațională, drept o modalitate eficientă și justificată de a determina dezvoltarea și progresul APL. Astfel, promovarea unei strategii de deschidere față de potențialii parteneri locali și internaționali, dar și preluarea unor experiențe verificate în timp, constituie, în accepția noastră, o rețetă a succesului. Sunt deja multe argumente în favoarea acestei axiome, care se conturează din colaborările reciproc avantajoase, pe care am reușit să le inițiem și care, fiecare luată separat, a determinat "schimbarea la față" a comunităților-partenere, de o parte și de alta a frontierelor.

Obiectivele CALM pe plan extern

În perioada anilor 2010-2015, acest domeniu de activitate a fost unul din cele mai intense și productive.

Principalele obiective urmărite pe plan extern de către CALM în această perioadă au fost:

- Promovarea și explicarea la nivelul instituțiilor europene și internaționale, a importanței și priorității descentralizării și autonomiei locale, pentru Republica Moldova și alte țări din parteneriatul estic.
- Promovarea pe plan European a reformelor în Republica Moldova și în primul rând a reformei din domeniul descentralizării și finanțelor locale;
- Crearea de programe de asistență financiară specială europeană/internațională cu acces direct pentru APL;
- Facilitarea accesului APL la programe internaționale existente, inclusiv prin eliminarea/micșorarea cofinanțării;
- Încheierea și dezvoltarea de parteneriate cu asociațiile similare și alți actori relevanți în vederea promovării în comun a obiectivelor comune
- Facilitarea dezvoltării parteneriatelor între APL din R. Moldova și alte țări.
- Asigurarea stabilității financiare a CALM prin atragerea de fonduri externe.

în mare parte din reprezentanții CALM. Congresul reprezintă o platformă de promovare a drepturilor și intereselor APL precum și de monitorizare a modului de implementare a reformelor din domeniul descentralizării și autonomiei locale. În afară de Congres, CALM a stabilit relații de cooperare cu Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, organul suprem al Consiliului Europei.

↳ **Comitetul Regiunilor UE (CoR)**

CoR este o structura influentă a Parlamentului European, responsabilă de domeniul autorităților locale și regionale. Re-

relații cu instituțiile europene. În raporturile sale cu CoR, CALM promovează pe de o parte, includerea sa în această structură cel puțin în calitate de membru asociat sau observator. Pe de altă parte, este promovată creșterea interesului și înțelegerii din partea instituțiilor și țărilor UE față de descentralizare și problemele comunităților locale din R. Moldova.

↳ **Consiliul Municipalităților și Regiunilor Europene (CEMR)**

În anul 2012 CALM a fost acceptat ca membru al CEMR - Consiliul Municipalităților și Regiunilor Europene. O organizație paneuropeană din care fac parte majoritatea asociațiilor APL din Europa. CEMR este cel mai puternic partener politic al CALM în primul rând la nivel de UE și instituțiile UE. Acesta este încă un instrument important pentru dialog cu instituțiile Uniunii Europene care vizează promovarea politicilor în domeniul APL și asistenței financiare din partea UE.

țările dezvoltate ale UE, inclusiv în scopul obținerii noilor surse de finanțare. ALDA întrunește atât autorități locale, cât și organizațiile societății civile, fapt ce permite o abordare deosebită la nivelul UE, unde societatea civilă joacă un rol important. ALDA este de asemenea foarte activă în promovarea politicilor favorabile APL, programelor și fondurilor speciale pentru APL, parteneriatului estic în relațiile cu instituțiile UE. În prezent, CALM și ALDA conlucrează activ în vederea creării în Republica Moldova a unei Agenții de democrație locală, scopul căreia va fi atragerea fondurilor europene pentru dezvoltarea democrației și comunităților din Republica Moldova la nivel regional prin cooperare între APL și societatea civilă.

↳ **NALAS**

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) este membru deplin al Rețelei Asociațiilor Autorităților Locale din Europa de Sud-Est (NALAS) și participă activ la evenimentele organizate de NALAS precum ședințe a Grupurilor de Lucru tematice, mese rotunde, conferințe, târguri și expoziții internaționale. NALAS cuprinde: 16 membri deplini, 7 membri asociați și cuprinde 9000 localități cu peste 80 milioane oameni. Aria geografică a membrilor NALAS: Asociațiile APL din Slovenia, Croația, Serbia, România, Bulgaria, Moldova, Turcia, Albania, Bosnia și Herțegovina, Macedonia și Ucraina. În 2011, NALAS a introdus un sistem nou, de rotație a președinției, astfel președintele

Principalii parteneri ai CALM pe plan extern

↳ **Consiliul Europei**

Delegația Republicii Moldova a Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei este compusă,

prezentanții CALM sunt membri delegației Republicii Moldova la CORLEAP - Conferința Permanentă a Autorităților Locale și Regionale din Sud Estul Europei, unde CoR este parte și deține funcția de secretariat. CORLEAP este o altă platformă de promovare a intereselor autorităților locale și regionale la nivelul Uniunii Europene în

↳ **ALDA - Asociația Europeană pentru democrație locală**

Începând cu anul 2015 CALM a devenit membru ALDA. Încă o platformă originală de promovare a descentralizării și democrației locale la nivel european, precum și de lărgire a posibilităților pentru APL din Moldova de cooperare cu APL și regiunile din

conduce un an, însoțit de primul, al doilea și al treilea vicepreședinte, care ulterior, pe rând, devin președinți ai NALAS. În prezent Dl. Emil Drăghici, primarul localității Vulcană-Băi, Romania, a fost desemnat președinte NALAS pentru următorul an. Cooperarea în cadrul NALAS se bazează pe mai multe aspecte de interes pentru guvernele locale, printre care se regăsește lobby-ing și promovarea autonomiei locale și descentralizării la instituțiile europene. În 2015 NALAS a elaborat Strategia de lobby și promovare a intereselor APL din regiunea sud-estul Europei în relații cu instituțiile UE. În cadrul NALAS, se regăsesc grupurile specializate și permanente de lucru, care reunesc cei mai buni experți din regiune, Europa și lume, precum și personalul competent și profesionist al asociațiilor membre, angajate în administrația publică locală. În special, în cadrul NALAS sunt 6 grupuri de lucru tematice precum: dezvoltarea asociațiilor, descentralizarea fiscală, planificare urbană, eficiența energetică, managementul deșeurilor solide și a apei și turismul durabil. În toate aceste grupuri de lucru CALM are delegați membri permanenți. Ședințele grupurilor de

REALIZĂRILE CALM 2010-2015

lucru au loc cel puțin o dată pe an, iar în cazul implementării proiectelor în domeniile respective, ședințele au loc mai des.

Asociațiile autorităților locale din Europa

CALM a reușit să stabilească relații de cooperare cuprinzătoare cu asociațiile autorităților locale din mai multe țări europene. Relații bilaterale au fost stabilite cu asociațiile din Letonia, România, Ucraina, Turcia, Bulgaria, Polonia, Slovacia, Rusia, Republica Cehă, Norvegia, Suedia, Estonia, Lituania, Ungaria etc. Majoritatea acestor relații s-au manifestat prin încheierea Acordurilor de Cooperare, proiecte implementate în comun, vizite de studii reciproce, etc.

Organizații internaționale / donatori / ambasade

CALM a stabilit relații multilaterale și în mod special bilaterale cu organizațiile internaționale, ambasade și donatorii prezenți în Moldova, precum și la nivel european. Pentru moment factorul major pentru crearea de parteneriate la nivel mondial este legat de mandatul CALM – descentralizarea, consolidarea autonomiei locale și a democrației locale în Republica Moldova. În afară de instituțiile și structurile deja menționate mai sus relații importante cu următoarele instituții au fost stabilite - Ambasada Germaniei și GIZ, Ambasada Republicii Cehe, Ambasada Slovaciei, Ambasada României, Ambasada Poloniei, Ambasada Suediei, USAID, Ambasada SUA, Delegația UE, Ministerul Afacerilor Externe al Norvegiei, PNUD, UN Women, UNICEF etc.

Activitățile principale realizate în această perioadă

a) **Participarea**, activă a reprezentanților CALM în cadrul diferitor structuri și organizații internaționale:

- Delegația RM la Congresul Puterilor Locale și Regionale al Consiliului European;
- Rețeaua Asociațiilor Autorităților Locale din Sud Estul Europei (NALAS). Grupurile de lucru pe finanțe publice,

dezvoltarea urbană, eficiența energetică, turism, deșeurilor solide etc.;

- Conferința Autorităților Locale și Regionale din cadrul țărilor din Parteneriatul Estic (CORLEAP);
- Consiliului Municipalităților și Regiunilor din Europa (CEMR) și Uniunea Orașelor și Guvernelor Locale din Lume (UCGL);
- Asociația Agențiilor pentru Democrație Locală (ALDA)

b) **Elaborarea și expedierea documentelor de poziție** și adresări către instituțiile europene în promovarea și apărarea intereselor APL (Parlamentul European, Comisia Europeană, Consiliul European, Comitetul Regiunilor, CORLEAP, USAID, ambasadelor SUA, Germaniei etc.

c) **Solicitarea și participarea** sistematică întrevederilor cu ambasadele din Republica Moldova a țărilor ce promovează democrația și buna guvernare (SUA; EU, România, Suedia, Slovacia, Polonia etc.). Organizarea întâlnirii cu Președintele și Secretarul General al Congresului Puterilor Locale și Regionale al Consiliului European și alți reprezentanți al CoE;

d) **Contribuirea** la elaborarea diferitor documente de poziții și declarații adoptate de către diferite organizații internaționale. În special:

- Comunicat de politici al Comisiei Eu-

ropene COM(2013) 280 "Consolidarea autorităților locale din țările partener pentru o guvernare mai bună și rezultate de dezvoltare mai eficiente";

- Raportul Comisiei Europene pe marginea consultărilor la nivel mondial "Autoritățile locale în dezvoltare";
- Rezoluțiile, adresările și planurile de acțiuni din cadrul CORLEAP
- Rezoluțiile la nivel de NALAS
- Rezoluțiile, raportul, recomandările, vizitele de monitorizare ale Adunării Parlamentare a Consiliului European și ale Congresului Autorităților Locale și Regionale al CoE.

e) **Facilitarea cooperării** între autoritățile locale și cele din alte țări prin:

- Stabilirea și dezvoltarea relațiilor de cooperare cu Asociațiile municipalităților din alte țări;
- Constituirea Consiliului Autorităților Locale din România și Moldova, în scopul promovării descentralizării și autonomiei locale, susținerii reciproce pe plan internațional/european și dezvoltării relațiilor de colaborare între comunitățile locale din ambele țări (mai, 2013). Impulsionarea procesului de încheiere a acordurilor de colaborare (circa 50 de acorduri încheiate în 2013).
- Asigurarea participării la Primul Târg

al Municipalităților din Sud Estul Europei - NEXPO -2013 a unui grup de 40 de primari.

- Organizarea și participarea în premieră a unui grup de 60 de primari la sesiunile plenare 24 și 25 ale Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului European (Strasbourg, martie și octombrie 2013).
- Organizarea vizitelor de studii pentru reprezentanții APL din R. Moldova în: România, Letonia, Lituania, Franța, Ucraina, Croația, Turcia, Azerbaidjan, Belarusi etc.;
- Primirea în vizită a delegațiilor/reprezentanților APL din România, Ucraina, Slovacia, Lituania, România, Letonia, Kirgistan, Norvegia, Suedia etc.

f) **Stabilite și dezvoltate relațiile cu finanțatorii** și donatorii din țară și peste hotare: USAID, GIZ, UNICEF, UNDP, Guvernul Norvegiei, Guvernul Slovaciei etc.;

Rezultate:

- CALM și autoritățile locale din Republica Moldova au devenit mai vizibile pe plan internațional. Vocea lor fiind auzită și luată în considerație.
- Partenerii de dezvoltare ai R. Moldova, au început să-și revizuiască abordările și a atrage mai multă atenție domeniului descentralizării, APL și relațiilor/finanțărilor directe cu APL.
- Aprobarea în lectură finală a legii ce tine de reforma finanțelor publice locale (chiar dacă implementarea a început din 2015) sub presiunile CALM și a partenerilor noștri externi (Ambasada Suediei, Consiliul European, Uniunea Europeană, etc.)
- Rezoluția Adunării Parlamentare a Consiliului European referitor la necesitatea aprobării Legii Finanțelor Locale cu implementarea din anul 2014;
- Rezoluția CEMR în susținerea acțiunilor întreprinse de CALM;
- Adresarea comună a Comitetului Regiunilor și a CORLEAP referitor la susținerea CALM și a reformei finanțelor locale;
- Suportul direct și indirect din partea partenerilor de dezvoltare – Consiliul European, Ambasada României, Suediei, Statelor Unite, Ungariei, CEMR, municipalității Lisabona, etc.
- Adoptarea de către autoritățile României a modificărilor la legislația APL, prin care din bugetele locale/județene pot fi finanțate direct proiecte/inițiative pentru localitățile înfrățite din R. Moldova. Lege care a început deja să fie implementată cu succes.

REALIZĂRILE CALM 2010-2015

CALM s-a distins și în 2015 prin vocea sa incisivă, dar și a membrilor săi. De fapt, edilii locali au demonstrat că poziția lor consolidată, exprimată în diferite surse mass-media este foarte importantă pentru cauza comună, cea de fortificare a autonomiei locale. Astfel, aparițiile lor la tv, radio, ziare sau în mediul virtual au modificat percepția generală despre administrația publică locală și problemele sale nu numai în rândul autorităților, dar și a populației.

Vizibilitate, informare și comunicare

1. Implementarea Regulamentului CALM privind modul de consultare a membrilor.
2. Asigurarea apariției săptămânale a emisiunii „Vocea administrației publice locale” la postul de radio “Vocea Basarabiei”.
3. Crearea, menținerea și dezvoltarea paginii web a CALM - www.calm.md și a paginii de facebook.

4. Editarea și distribuirea buletinului informativ „Vocea Administrației Locale”. Inclusiv scrierea de articole, avize, adunarea informației relevante etc.
5. Informarea membrilor CALM și a tuturor actorilor privind principalele probleme și activități, prin intermediul poștei electronice, ziarului, meselor rotunde și comunicatelor de presă. Publicarea lor pe site-ul CALM; www.comunicate.md și www.hotnews.md.
6. Informarea membrilor CALM și a tuturor actorilor privind principalele probleme și activitate, prin intermediul comunicatelor de presă. Publicarea lor pe site-ul CALM; www.comunicate.md și www.hotnews.md.
7. Organizarea sistematică a seminarelor de informare și instruire pentru APL (fonduri, acordul de asociere la UE, finanțe locale etc).
8. Inițierea contactelor și schimbului de experiență între APL din diferite raioane;
9. Organizarea seminarului atelierului de lucru pentru 40 femei primari (Coșnița, 2010);
10. Organizarea în parteneriat cu Gender-Centru și UN WOMAN a atelierelor de lucru privind identificarea necesităților femeilor din APL, formulării obiectivului strategic în cadrul planului strategic al CALM și elaborarea planului de acțiuni privind consolidarea capacităților femeilor din APL;
11. Organizarea, în parteneriat cu GIZ Moldova și ADR sud a Conferinței regionale

- privind problemele în domeniul regionalizării și asigurării funcționării serviciilor de asigurare cu apă și canalizare (Cahul, 12-13 mai 2011).
12. Menținerea contactului permanent cu membrii consiliului administrativ, membrii CALM și alți reprezentanți ai APL;
13. Asigurarea apariției emisiunii televizate lunare pe problemele APL la postul TV EURO TV - “Cu CALM în oglindă”;
14. Asigurarea apariției sistematice la televiziune EURO TV a spoturilor promoționale privind problemele autonomiei locale;

15. Angajarea unei persoane responsabile de site-ul CALM și de editarea sistematică a buletinului informativ electronic distribuit tuturor membrilor CALM;
16. Organizarea a 6 mese rotunde pentru femeile primari (Coșnița, 2011). Conferința de constituire a RF CALM (decembrie, 2011);
17. Organizarea ceremoniei de înmănare a distincțiilor CALM (decembrie, 2011)
18. Plasarea pe site-ul CALM și asigurarea accesului APL la Biblioteca LOGIN - o culegere de acte, documente, legislație și alte documente relevante din domeniul APL din diferite țări;

Directiile principale de activitate a CALM pentru perioada 2016-2019

- 1) **Consolidarea capacității instituționale și funcționale ale CALM:**
 - Implementarea strategiei și planului de acțiuni CALM pentru anii 2015-2019;
 - Dezvoltarea secretariatului și îmbunătățirea condițiilor de muncă pentru secretariatul CALM: lărgirea spațiului de muncă, angajarea de personal, asigurarea cu tehnică etc.
 - Asigurarea funcționării stabile a tuturor structurilor interne ale CALM: consiliul

- administrativ, biroul executiv, comisiile specializate și secretariatul;
- Consolidarea CALM la nivel teritorial:
 - a) asigurarea funcționării structurilor/filialelor la nivel raional și regional;
 - b) organizarea sistematică a ședințelor CALM în teritoriu, consolidarea asociațiilor aleșilor locali din raioane și crearea filialelor CALM la nivel teritorial/regional;
- Punerea în funcțiune a comisiilor de specialitate CALM cu implicarea largă a reprezentanților APL și experților;
- Consolidarea și asigurarea activității Rețelelor profesionale: RF, RO, RS etc.
- Creșterea volumului de colectare a cotizațiilor și identificarea altor surse de venituri pentru a crește capacitățile funcționale și a asigura autonomia și independența funcțională a CALM: proiecte, servicii, sponsorizări etc.;
- Creșterea constantă a capacității, calității și numărului de servicii acordate de CALM membrilor săi prin atragerea de expertiză calificată și creșterea numărului de experți asociați. Dezvoltarea prioritară a serviciilor de instruire, asistență informațională și juridică, atragere de fonduri, consultanță ad hoc și/sau “sfatul unui coleg”, “răspuns rapid”);
- Organizarea întrunirilor tematice sistematice naționale și regionale între APL în scopul instruirii și schimbului de experiență;
- Dezvoltarea conceptului Centrului de informare, expertiză și instruire pentru APL. Căutarea fondurilor pentru realizarea acestui concept.

2) Promovarea și monitorizarea implementării reformelor în domeniul descentralizării și autonomiei locale

- Elaborarea sistematică (lunară sau trimestrială) a rapoartelor generale și tema-

- tice de monitorizare a situației în domeniul descentralizării și autonomiei locale;
- Pe termen scurt - promovarea și insistarea adoptării pachetului de acte legislative restante ce vizează: accesul APL la curtea constituțională, dreptul de a schimba destinația terenurilor, creșterea pragurilor în cazul achizițiilor publice, precum și a pachetului de legi din domeniul consolidării bazei fiscale.

- Pe termen mediu și lung (pe parcursul anului) - monitorizarea permanentă (lunară, trimestrială, semi-anuală etc.) a modului de implementare a Strategiei Naționale de Descentralizare, planului ei de acțiuni, Planului de acțiuni privind implementarea acordului de asociere RM-UE (capitolul cu acțiuni concrete ce vizează descentralizarea și autonomia locală) etc.;
- monitorizarea respectării angajamentelor asumate de către guvernare în domeniul democrației locale;
- creșterea presiunii pe plan intern și extern asupra guvernării în vederea implementării reformelor din domeniul descentralizării: elaborarea documentelor de poziții și expedierea lor factorilor decizionali și partenerilor internaționali, organizarea sistematică a evenimentelor publice (conferințe, dezbateri publice, conferințe de presă), cooperarea cu societatea civilă și partenerii de dezvoltare etc.

3) Apărarea drepturilor/intereselor APL și implicarea activă în procesul decizional național

- Implicarea CALM în structurile consultative/decizionale/de supraveghere noi de pe lângă APC și asigurarea participării active în cadrul celor în care CALM este deja membru;
- Elaborarea unui mecanism eficient de dialog instituționalizat, permanent și eficient între CALM și APC. Încheierea unui acord de colaborare cu Parlamentul și Guvernul. Încheierea acordurilor de cooperare/parteneriat cu autoritățile centrale relevante;
- Crearea structurilor consultative permanente cu participarea reprezentanților APL pe lângă autoritățile centrale relevante;
- Crearea grupului prietenilor/simpatizanților administrației publice locale din cadrul Parlamentului;
- Promovarea acordării dreptului CALM de a participa la ședințele Guvernului și Parlamentului cu vot consultativ.
- Continuarea procesului de elaborarea a documentelor de poziție și avizare a cadrului legal actual și proiectelor de acte normative care vizează drepturile și interesele APL.
- Elaborarea, prezentarea și promovarea

REALIZĂRILE CALM 2010-2015

4) Consolidarea CALM în calitate de platformă de comunicare și informare pentru autoritățile publice locale

- Implementarea strategiei/plan de comunicare a CALM; și funcționarii sale;
- Continuarea editării ziarului lunar: „Vocea Administrației Locale” și editării buletinelor informaționale electronice săptămânale;
- Asigurarea apariției sistematice a emisiunii „Vocea administrației publice locale” și inițierea apariției unor altor emisiuni și programe radio și/sau televizate pe problemele APL și a descentralizării;
- Menținerea și dezvoltarea paginii web al CALM-ului;
- Organizarea sistematică a ședințelor largite a organelor de conducere ale CALM în teritoriu.
- Facilitarea contactelor și parteneriatelor între APL din diferite regiuni ale RM;

5) Creșterea vizibilității și gradului de promovare

- Organizarea și desfășurarea unor campanii publice active și permanente de sensibilizare a opiniei publice asupra problemelor autonomiei locale, de promovare a drepturilor și intereselor APL și explicarea publicului larg a esenței, importanței și impactului descentralizării asupra dezvoltării locale și calității vieții oamenilor;
- Participarea activă a reprezentanților CALM la emisiuni radio, TV și dezbateri publice pe teme ce vizează drepturile și interesele APL, problemele descentralizării și autonomiei locale;
- Organizarea sistematică a dezbaterilor publice tematice cu participarea mass-media și societății civile;

6) Activitatea pe plan extern și relații cu organizațiile internaționale:

1. PRINCIPALELE OBIECTIVE:

- Promovarea importanței deosebite a autonomiei locale, descentralizării și democrației locale pentru țările din parteneriatul estic;
- Promovarea necesității continuării reformelor din Republica Moldova în domeniul descentralizării;

- Examinarea și valorificarea oportunităților pentru APL care apar odată cu implementarea Acordului de Asociere la UE
- Înaintarea demersurilor și promovarea creării unor programe de asistență financiară internațională cu acces direct pentru APL;

prin stabilirea de parteneriate și atragere de fonduri externe.

DIRECȚII DE ACTIVITATE

- Consolidarea relațiilor cu instituțiile Uniunii Europene, Consiliul Europei, SUA și alți parteneri de dezvoltare ai Republicii

Europeană de Reconstrucții și Dezvoltare (BERD), Banca Europeană de Investiții (BEI) etc.

- Consolidarea relațiilor cu Consiliul Europei și subdiviziunile sale: Adunarea Parlamentară și Congresul Autorităților Locale și Regionale;
- Continuarea participării active în cadrul tuturor organizațiilor internaționale și regionale în care CALM a fost acceptat în calitate de membru sau cu care au fost stabilite relații de cooperare. Comisia Europeană, UE, CoR, NALAS, CEMR, UCLG, Consiliul Europei, CORLEAP. Scopul – promovarea în continuare a creșterii rolului APL la nivel european/regional și recunoașterii generale a importanței descentralizării în democratizarea și dezvoltarea statelor din Sud Estul Europei;
- Monitorizarea sistematică a modului de implementare a acordului de asociere la UE și sensibilizarea instituțiilor europene corespunzătoare privind reformele realizate/nerealizate la capitolul descentralizare și autonomie locală;
- Promovarea creării unei platforme unice de cooperare și interacțiuni la nivel regional între asociațiile APL din cadrul Parteneriatului Estic;
- Punerea în aplicare și valorificarea oportunităților de cooperare din cadrul Consiliului Autorităților Locale din Republica Moldova și România;

- Facilitarea accesului APL la programe internaționale existente și eliminarea/micșorarea cofinanțării;
- Dezvoltarea de parteneriate și relații cu APL din alte țări.
- Asigurarea stabilității financiare a CALM

Moldova activi în domeniul descentralizării și autonomiei locale;

- Consolidarea relațiilor cu organizațiile finanțatoare internaționale active în Republica Moldova: Fondul Monetar Internațional (FMI), Banca Mondială (BM), Banca

- Dezvoltarea relațiilor de parteneriat între CALM și alte asociații similare din alte țări. Stabilirea unor parteneriate noi cu asociațiile APL din Polonia, Ungaria, Cehia, Ucraina;
- Facilitarea încheierii acordurilor de colaborare între APL din Moldova și alte țări;
- Elaborarea de documente de poziție și înaintarea lor către organizațiile internaționale relevante (CoE, CORLEAP, CoR etc.) pe diverse probleme care vizează drepturile și interesele APL;
- Stabilirea parteneriatelor cu societatea civilă din Republica Moldova și de peste hotare, în vederea promovării în comun a descentralizării și democrației locale. Crearea, în cooperare cu ALDA a unei Agenții de Democrație Locală în Republica Moldova.

CALM AVERTIZEAZĂ: REFORMA DESCENTRALIZĂRII RISCĂ SĂ FIE COMPROMISĂ DIN CAUZA TRENĂRII REFORMELOR PROMISE!

Autoritățile locale au obținut mandatul prin vot direct și se bucură de cea mai mare încredere din partea populației, după biserică. Totuși, având această mare misiune de a schimba calitativ viața comunităților, inițiativele lor sunt blocate în structurile de stat. APL sunt în continuare desconsiderate și neglijate de guvernarea centrală, care tergiversează adoptarea unor legi menite să fortifice autonomia locală, așa cum stipulează angajamentele pe care și le-a asumat Republica Moldova, odată cu semnarea Acordului de Asociere RM-UE. Sunt doar unele dintre aspectele abordate de membrii Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) în cadrul întrevederii cu prim-ministrul desemnat Ion Sturza.

Președintele CALM, Tatiana Badan a declarat că această întâlnire este un semn bun. "CALM este o organizație apolitică, o organizație care reprezintă interesele autorităților publice locale. Ne-am creat în 2010, dar în această perioadă scurtă de timp am reușit multe lucruri. De la 200 membri am crescut la peste 700 și suntem încă în creștere, ceea ce demonstrează că suntem o organizație puternică, în care se discută problemele autorităților locale și noi încercăm să le

administrațiilor publice locale să se dezvolte în mod independent, să atragă investiții și să acceseze fonduri.

„Ne dorim ca clasa politică să meargă pe dimensiunea descentralizării și să facă reforme concrete. Ieri s-au confirmat spusele mele, majoritatea parlamentară nu a dorit să adopte un proiect care se discută de câțiva ani și care vizează interesul administrației publice locale. E vorba de o ruptură dintre clasa guvernamentală și necesitățile administrației publice locale. Avem un sistem po-

litic, financiar, administrativ excesiv de centralizat și de aici ni se trag toate problemele. În acest sistem nu pot răzbate oamenii.”, a explicat directorul CALM.

În opinia lui Viorel Furdui, abordarea autorităților centrale în ceea ce privește implementarea strategiilor de dezvoltare a țării este eronată. Potrivit lui, majoritatea strategiilor sunt elaborate fără consultarea primarilor.

„Pe noi nu trebuie să ne mire de ce nu merg reformele, pentru că ele sunt incompatibile cu situația reală din teritoriu. Până nu va exista o administrație publică puternică, practic o să rămânem la aceeași etapă de dezvoltare. Nu vedem o înțelegere suficientă a acestui subiect”, a specificat Viorel Furdui.

Autoritățile publice locale pierd anual sute de milioane de lei din cauza evaluării incorecte a bunurilor imobiliare, a mai menționat Viorel Furdui.

„De 15 ani Codul Fiscal prevede că Guvernul are obligația să facă înregistrarea proprietăților din bugetul de stat și să facă evaluarea bunurilor imobiliare. Știm foarte bine că aceasta este sursa principală de venit în majoritatea țărilor europene. Însă, de 15 ani

acest lucru nu s-a făcut. Este vorba de sute de milioane de lei pe care le pierd anual autoritățile publice locale. Vrem drumuri, apă, canalizare, dar în Republica Moldova, plata pentru bunul imobil pentru un an este de cinci lei. Iar în mai mult de jumătate din satele din Moldova proprietățile imobiliare nici nu sunt înregistrate.”, a declarat directorul executiv al CALM, Viorel Furdui.

La rândul său, prim-ministrul desemnat, Ion Sturza, a remarcat că problema delimitării și folosirii cât mai eficiente a patrimoniului statului este foarte importantă. „Această problemă este foarte actuală, mai ales în orașe. De exemplu, într-un oraș cum este Bălți, să impune ca un teren din centrul orașului să fie vândut cu o mie de euro, când în realitate acesta costă 15 mii de euro. Este o aberație. Când în Chișinău s-a impus ca peste 300 de hectare să treacă prin tertipuri judiciare la persoane fizice, practic pe gratis? Este iarăși un fel de trădare.”, a afirmat Sturza în cadrul consultărilor publice cu reprezentanții Congresului Autorităților Locale din Moldova.

În opinia lui Ion Sturza, problema fundamentală în Republica Moldova este că politicienii se uită la cetățeni ca la votanți, iar la autoritățile publice locale ca la un instrument mobilizator al votanților. „Pentru politicienii sunteți votanți. Dacă am ajunge să avem un stat inclusiv, și statul ar face serviciile pentru cetățeni, pentru noi ar fi perioada de glorie”, a declarat premierul desemnat.

În aceeași ordine de idei, Sturza a mai menționat că, după ce RM va trece peste această instabilitate politică, țara noastră va beneficia de foarte multe fonduri.

„Vor fi multe proiecte care vor veni din fonduri de solidaritate, trecem noi peste această situație din RM, dar atunci când o să vină, trebuie să fim gata să le aplicăm. Fondurile vor veni, însă și rigorile sunt extrem de dure, trebuie să avem unități de implementate, trebuie să fim pregătiți. Acest val de proiecte sunt convins că va veni măcar din simple considerente de solidaritate”, a mai spus Sturza.

promovăm și la nivel central. În același timp, unii primari se duc de la un partid la altul pentru a beneficia de susținere și de fonduri. Și partidele le promit. Congresul Autorităților Locale este împotriva acestui fapt, care nu este echitabil.”, a declarat Tatiana Badan.

Între reprezentanții administrației publice locale și clasa guvernamentală din Moldova există o ruptură, care nu permite conlucrarea eficientă, în beneficiul cetățeanului. De această părere este Viorel Furdui. Directorul executiv al Congresului Autorităților Locale (CALM), Viorel Furdui, a menționat că sistemul politic și economic excesiv de centralizat din țara noastră nu permite

La întrevvedere cu Sturza, primarii i-au oferit o declarație ce conține mai multe priorități pentru viitorul guvern. Printre doleanțele primarilor se regăsește posibilitatea APL-urilor de a avea acces la Curtea Constituțională, de a putea aplica amenzi în domeniul salubrității, ordinii publice, construcțiilor sau parcurilor.

DECLARAȚIA

Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) privind viitorul program de guvernare, transmisă prim-ministrului desemnat D-lui Ion STURZA, în cadrul întrunirii din 30.12.2015

Pornind de la faptul că administrația publică locală reprezintă un element esențial pentru funcționarea statului de drept și cadrul în care cetățenii pot participa nemijlocit la rezolvarea treburilor publice; menționând că autoritățile locale, de rând cu biserica se bucură de cel mai înalt grad de încredere din partea cetățenilor în societate și luând în considerație situația politică, economică și socială actuală extrem de dificilă, CALM declară următoarele:

1. Experiența ultimilor 25 de ani a Republicii Moldova, inclusiv ceea ce s-a întâmplat în prezent în domeniul financiar, bancar, economic, justiție etc., demonstrează cu certitudine, că sistemul actual de administrație publică este extrem de depășit, ineficient și incapabil să facă față rigurilor timpului.
2. Suntem convingeți că fără un sistem de administrație publică (centrală și locală) reformat, modern și descentralizat; fără demolarea verticalei puterii moștenite din trecutul totalitar; fără o autonomie și democrație locală reală și conformă standardelor europene - NU poate fi asigurat nici un progres real și durabil nici într-un alt domeniu de importanță vitală pentru Republica Moldova, inclusiv în cele ce vizează consolidarea instituțiilor democratice, lupta cu corupția, justiție, mediul de afaceri și dezvoltarea economică, protecția drepturilor omului etc.
3. Verticala puterii și sistemul politic, administrativ și financiar excesiv de centralizat, reprezintă prin sine însuși una din cauzele și sursele principale a

majorității problemelor cu care se confruntă Republica Moldova. Atunci când tot procesul decizional și resursele într-un stat sunt concentrate doar în mâinile unor grupuri înguste de oameni/instituții și atunci când cea mai mare parte a populației NU participă efectiv la luarea deciziilor în stat, INSTABILITATEA, CORUPȚIA, INEFICIENȚA, ȘANTAJUL și INJUSTIȚIA, sunt la ele acasă. Iar democrația, statul de drept, dezvoltarea economică, protecția eficientă a drepturilor omului, reforma justiției și alte deziderate și garanții constituționale - vor rămâne doar la nivel de bune intenții și vor fi în pericol permanent.

4. În pofida multiplelor promisiuni, angajamente internaționale și prevederi ale programelor/strategiilor guvernamentale, totuși DESCENTRALIZAREA și AUTONOMIA LOCALĂ, așa și nu a devenit cu adevărat o prioritate reală înțeleasă și asumată în modul corespunzător de către clasa politică și guvernamentală din Republica Moldova. În acest sens, o dovadă clară și incontestabilă, sunt restanțele majore practic pe toate direcțiile în implementarea Strategiei Descentralizării, precum și târâgărea adoptării majorității proiectelor de legi care urmează să pună bazele procesului de descentralizare.

5. Desconsiderarea și neglijarea constantă din partea clasei politice și guvernamentale a domeniului descentralizării și problemelor ce afectează activitatea autorităților locale, constituie una din cauzele esențiale care au condus la îndepărtarea clasei guvernamentale de nevoile reale ale cetățenilor, creșterea

enormă a rupturii între guvernarea centrală și cea locală, limitarea posibilităților de implementare a reformelor, degradarea situației generale din Republica Moldova și discreditarea autorităților statului pe plan intern și extern.

6. Lipsa unui dialog permanent, real și instituționalizat între Guvernarea centrală și cea locală, constituie o problemă fundamentală și este una din cauzele ineficienței guvernării centrale, pe plan teritorial și al implementării reformelor.

Propunerile CALM

Pornind de la constatările menționate mai sus și pentru a asigura efectele așteptate de către toate comunitățile locale din Republica Moldova, CALM vine cu următoarele propuneri pentru viitorul Guvern și program de guvernare:

1. **Reforma administrației publice**, descentralizarea, consolidarea autonomiei locale și dezvoltarea regională să fie declarate și asumate printre primele priorități ale Parlamentului și Guvernului.
2. **Crearea unui cadru instituțional corespunzător la nivel de Guvern și Parlament**, în vederea asigurării implementării corespunzătoare a reformelor din domeniul reformei administrației publice, descentralizării și dezvoltării regionale. La nivel de Guvern, trebuie să existe un minister al administrației publice și dezvoltării regionale. Iar conducătorul acestei instituții, să dețină și calitatea de viceprim-ministru, pentru a avea autoritatea și capacitatea instituțională necesară de a realiza procesul de descentralizare și toate reformele extrem de complexe din domeniul dat.
3. **Adoptarea în varianta finală și regim de urgență a unui șir de proiecte de legi** importante adoptate în primă lectură sau care sunt deja înregistrate în Parlament. În special, este necesară adoptarea urgentă a următoarelor proiecte de legi restante care vizează: accesul APL la Curtea Constituțională, dreptul APL de a schimba destinația terenurilor agricole, acordarea statutului de agent constatat primarului și posibilitatea APL de a aplica amenzi, inclusive în domeniul salubrității, ordinii publice, construcțiilor ilegale, gestionării resurselor naturale, proprietatea etc.

4. **Continuarea implementării etapei a doua a reformei finanțelor publice locale (consolidarea bazei fiscale)**. Etapă care presupune transferul către autoritățile locale a unor noi surse de venituri și respective creșterea capacității fiscale. Incertitudinea și blocajul care există în prezent pe această direcție, pune în pericol întreaga reformă a descentralizării.

5. **Revizuirea sistemului actual de repartizare a fondurilor publice** destinate finanțării proiectelor investiționale, prin stabilirea unor reguli clare, prin creșterea transparenței și implicarea în organele de supraveghere a tuturor fondurilor respective a reprezentanților APL și societății civile, pe criterii de paritate.

6. **Inițierea unor discuții largi și transparente în societate**, cu participarea tuturor actorilor interesați, privind necesitatea eficientizării structurii administrativ-teritoriale. Totodată, în calitate de alternativă, se impune sprijinirea diverselor forme de cooperare între autoritățile publice locale, prin dezvoltarea cadrului legal corespunzător și stimularea financiară a comunităților locale care cooperează în scopul organizării și prestării în comun a serviciilor publice și administrative de interes local, intercomunitar și regional.

7. **Asigurarea implicării reale și efective a autorităților publice locale în procesul decizional** național, prin elaborarea, instituționalizarea și implementarea unui mecanism efectiv de dialog permanent între Guvern, Parlament, autoritățile publice centrale pe de o parte, și CALM, în calitate de reprezentant al APL, pe de alta parte.

mun. Chișinău
30.12.2015

Dreptul la AP(e)L/ descentralizare în mișcare

A FOST CREATĂ REȚEAUA ORAȘELOR SUB EGIDA CALM!

La data de 22 decembrie 2015 a fost organizată întrunirea trimestrială a primarilor de orașe. Evenimentul a fost organizat de către Proiectul USAID de Susținere a Autorităților Locale din Moldova (LGSP), în colaborare cu Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM).

La eveniment au participat primarii orașelor - centre raionale, președintele Comisiei Parlamentare Administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, Elena Bodnarenco, președintele CALM, primar de Selemet Tatiana Badan, directorul executiv CALM, Viorel Furdui, vicepreședintele Asociației Autorităților Locale și Regionale din Slovacia (ZMOS), Jozef Turčány, directorul Proiectului USAID LGSP, Alexandru Pelivan, reprezentanți ai Ministerului Economiei, Agenției Relații Funciare și Cadastru, Institutului pentru Dezvoltare Urbană (IDU) și Magenta Consulting.

Reuniunea trimestrială a primarilor a oferit oportunitate primarilor pentru a se întâlni, a face schimb de idei și a discuta soluții privind problemele comune cu care se confruntă comunitățile lor. Un element de bază al întrunirii l-a constituit înființarea **rețelei orașelor din Moldova din cadrul CALM**, adoptarea regulamentului și alegerea organelor de conducere a rețelei. Membrii Rețelei Orașelor sunt toate localitățile urbane din Republica Moldova care au statut de orașe și/sau municipii, membri ai Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM).

În urma desfășurării procedurii de vot au fost aleși în calitate de: președinte al rețelei orașelor din Moldova: Alexandru Botnari, primarul orașului Hîncești; vicepreședinți - reprezentantul regiunii Nord: Nina Cereteu - primarul orașului Drochia, reprezentantul regiunii Centru: Valentina Casian - primarul orașului Strășeni, repre-

zentantul regiunii Sud: Gheorghe Răileanu - primarul orașului Cimișlia. Membri ai Consiliului rețelei au fost aleși: din partea regiunii Nord: Vitalii Gorodinschi - primarul orașului Briceni, Gheorghe Brașovschi - primarul orașului Sîngerei; din partea regiunii Centru: Alexandru Ambros - primarul orașului Ungheni, Sergiu Armașu - primarul orașului Ialoveni; din partea regiunii Sud: Nicolae Dandiș - primarul orașului Cahul, Grigorie Repesciuc - primarul orașului Căușeni. Primarii municipiilor Chișinău, Bălți și Comrat au devenit membri ai Consiliului din oficiu.

De asemenea, în cadrul unei sesiuni speciale au fost prezentate oportunitățile de granturi și creditare oferite de către Fondul Regional al Parteneriatului Europei de Est

pentru Eficiență Energetică și Mediu în Republica Moldova (ESP), Indicii de Performanță Locală, sondaj al nivelului de satisfacție al cetățenilor față de serviciile prestate de autoritățile locale, realizat de către Magenta Consulting în parteneriat cu Institutul pentru Dezvoltare Urbană (IDU).

Alături de Alexandru Morcov, șef-adjunct al Agenției Relații Funciare și Cadastru, participanții au discutat despre evaluarea și reevaluarea bunurilor imobile, dar și despre clasificatorul de adrese, două probleme arzătoare pentru localități.

Reamintim că, în data de 4 septembrie 2015, de către Scott Johnson, directorul Proiectului de Susținere a Autorităților Locale din Moldova (LGSP) al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID)

Moldova, și Tatiana Badan, președinte CALM, primar de Selemet au semnat memorandum. În baza acestui document, Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM), cea mai reprezentativă organizație a APL, urmează să contribuie la consolidarea capacităților primăriilor din orașe și la îmbunătățirea guvernării locale.

CALM, TRANȘANT ÎN REPREZENTAREA INTERESELOR APL

PARLAMENTUL A DEMONSTRAT CĂ „ESTE RUPT DE REALITĂȚILE ȘI NEVOILE COMUNITĂȚILOR LOCALE!”

Declarația a fost făcută de directorul executiv al Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM), Viorel Furdui, în cadrul unei conferințe de presă, organizată pe data de 30 decembrie.

La conferința de presă la agenția „INFOTAG”, Furdui a spus că, pe data de 29 decembrie, Parlamentul Republicii Moldova a refuzat să includă pe ordinea de zi proiectul legii în domeniul descentralizării și autonomiei locale, prin care autoritățile publice locale urmau să obțină dreptul de a sesiza Curtea Constituțională, de a schimba destinația terenurilor și de a beneficia de venituri suplimentare în bugetul autorităților locale.

„Acest proiect de lege este așteptat de ani de zile de către autoritățile locale. Este extrem de important pentru comunitățile locale deoarece urma să crească rolul autorităților

locale în domeniul atragerii de investiții și dezvoltării economice a teritoriilor. Totodată, prin acest proiect de lege, se garantează accesul autorităților locale la justiția constituțională în

cazul încălcării principiilor autonomiei locale și aducerea cadrului legal național în conformitate cu Carta Europeană a Autonomiei Locale”, - a menționat el.

Potrivit lui Furdui, Parlamentul RM, prin neincluderea în ordinea de zi a acestui proiect de lege, în primul rând a ratat încă o șansă să demonstreze în realitate și prin fapte concrete comunităților locale și reprezentanților săi (APL), că este la curent cu problemele lor, le înțelege și este gata să contribuie la soluționarea lor.

„Cerem organizarea unei sesiuni speciale a Parlamentului prin care să fie ascultat raportul privind situația în domeniul administrației locale, implementarea strategiei

descentralizării și a angajamentelor Republicii Moldova în domeniul democrației locale și descentralizării. Cerem respectarea cadrului legal național și internațional în domeniul autonomiei locale, în cadrul procesului de adoptare a legilor din Republica Moldova. În special, la capitolul transparență și consultare obligatorie a autorităților locale și asociațiilor sale reprezentative”, - a spus directorul CALM.

Primarul de Cimișlia, Gheorghe Răileanu a atras atenția la o altă problemă - „stoparea procesului de democratizare în țară”. „Autoritățile centrale și locale trebuie să revină la rezolvarea problemelor locale, dar să nu fie fixate pe probleme birocratice”, - a menționat Răileanu.

"PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA A DEMONSTRAT ÎNCĂ O DATĂ CĂ ESTE RUPT DE REALITĂȚILE ȘI NEVOILE COMUNITĂȚILOR LOCALE! PROBLEMELE REALE ALE COMUNITĂȚILOR LOCALE DIN REPUBLICA MOLDOVA SUNT NEGLIJATE, NU CORESPUND ȘI SUNT ÎN AFARA INTERESULUI MAJORITĂȚII PARLAMENTARILOR ACTUALI DIN REPUBLICA MOLDOVA !". Este chintesența abordării pe care a avansat-o CALM în urma trenării adoptării Proiectului de Lege Nr. 2447, unul esențial pentru activitatea eficientă a APL.

DECLARAȚIA

CONGRESULUI AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CALM) ÎN LEGĂTURĂ CU NEINCLUDEREA ÎN ORDINEA DE ZI A ȘEDINȚEI PARLAMENTULUI DIN 29 DECEMBRIE 2015, A PROIECTULUI LEGII NR. 2447

Prin prezenta, aducem la cunoștința opiniei publice naționale și internaționale despre faptul că la 29 decembrie 2015, Parlamentul Republicii Moldova a refuzat să includă în ordinea de zi a Parlamentului, proiectul legii nr. 2474 prin care, în conformitate cu angajamentele naționale și internaționale asumate de către Guvernarea actuală în domeniul descentralizării și autonomiei locale, autoritățile publice locale urmau să obțină dreptul de a sesiza Curtea Constituțională, de a schimba destinația terenurilor și de a beneficia de venituri suplimentare. Proiectul dat de lege nu a întrunit voturile necesare și a fost susținut doar de fracțiunile PL, PLDM și PCRM.

Menționăm, că acest proiect de lege este așteptat de ani de zile de către autoritățile locale și extrem de important pentru comunitățile locale deoarece urma să crească rolul autorităților locale în domeniul atragerii de investiții și dezvoltării economice a teritoriilor. Totodată, prin acest proiect de lege, se garanta accesul autorităților locale la justiția constituțională în cazul încălcării principiilor autonomiei locale și aducerea cadrului legal național în conformitate cu Carta Europeană a Autonomiei Locale (în vigoare pentru Republica Moldova din 1 februarie 1998).

De asemenea, menționăm că acest proiect de lege, alături de altele din domeniul justiției, luptei cu corupția etc., face parte dintr-un șir de angajamente principale și acțiuni concrete care urmau să fie întreprinse de către Guvernul și Parlamentul Republicii Moldova în domeniul descentralizării și consolidării autonomiei locale, pe parcursul ultimilor 3 ani. Acțiuni care așa și nu au fost realizate, procesul de descentralizare fiind blocat, iar drept rezultat, imaginea autorităților statului pe plan intern și extern fiind deteriorată la maximum.

Parlamentul (majoritatea celor prezenți pe data de 29.12.2015), prin neincluderea în ordinea de zi a acestui proiect de lege, în primul rând a ratat încă o șansă să demonstreze în realitate și prin fapte concrete comunităților locale și reprezentanților săi (APL), despre cunoașterea problemelor lor, despre înțelegerea acestora și dorința de a contribui la soluționarea acestora. Totodată, Parlamentul a demonstrat încă o dată o neglijență și desconsiderare totală a propriilor angajamente/promisiuni pe plan intern și inter-

național în domeniul descentralizării și consolidării autonomiei locale. În special, au fost neglijate: Carta Europeană a Autonomiei Locale, Strategia Națională de Descentralizare (adoptată de Parlament prin lege și care expiră acum în 2015 fără a fi implementată), Recomandările Consiliului Europei din 2012 (care au rămas neimplementate până în prezent), Acordul de asociere la UE și Planul său de acțiuni (implementarea cărora este târăgănată) etc.

În mod special, trezește nedumerire și dezamăgire totală faptul că acest proiect de lege nu a fost votat de către majoritatea deputaților din anumite fracțiuni parlamentare, care dețin cel mai mare număr de primari/președinți de raioane, care ar trebuie să fie interesați în primul rând de această lege și care întotdeauna au făcut declarații și promisiuni în susținerea aleșilor locali. Anume prin ne votarea unor astfel de legi, reprezentanții APL și toată opinia publică, se conving din nou cât de departe sunt majoritatea parlamentarilor din Republica Moldova de nevoile și interesele reale ale comunităților locale, cât de mare este ruptura între ei și realitățile existente în teritoriu, cât de mult sunt neglijate în realitate aleșii locali.

De asemenea, menționăm că în afară de proiectul dat de lege (nr. 2447) până în prezent, mai multe proiecte de lege de o importanță vitală pentru autoritățile locale și care ar permite rezolvarea mai multor probleme stringente ale comunităților locale, sunt în prezent blocate la nivel de Parlament, împiedicând autoritățile locale să-și exercite responsabilitățile în astfel de domenii precum: ordinea publică, atragerea de investiții, înregistrarea proprietății, gestionarea resurselor naturale, finanțe locale etc.

Prin urmare, luând în considerație cele menționate mai sus, CALM declară următoarele:

1. Ne exprimăm indignarea și dezamăgirea profundă în legătură cu astfel de atitudine din partea majorității parlamentarilor, care își amintesc de APL și comunitățile locale doar în campaniile electorale.

2. Suntem îngrijorați în legătură cu neîncrederea față de autoritățile publice locale din partea majorității parlamentarilor. Neîncrederea, total neîntemeiată și care contravine încrederii înalte pe care o acordă cetățe-

nii Republicii Moldova față de administrația locală (conform tuturor sondajelor - APL sunt în topul încrederii alături de biserică).

3. Cerem organizarea unei ședințe speciale a Parlamentului prin care să fie ascultat raportul Prim-ministrului și a Președintelui Parlamentului privind situația în domeniul administrației locale, implementarea strategiei descentralizării și a angajamentelor Republicii Moldova în domeniul democrației locale și descentralizării.

4. Includerea în ordinea de zi și adoptarea la una din primele ședințe a Parlamentului a proiectului legii nr. 2474 și a altor proiecte de legi ce vizează descentralizarea și consolidarea autonomiei locale (lista se anexează).

5. Cerem respectarea cadrului legal național și internațional în domeniul autonomiei locale în cadrul procesului de adoptare a legilor din Republica Moldova. În special, la capitolele transparență și consultare obligatorie a autorităților locale și asociațiilor sale reprezentative.

6. Anunțăm că, în cel mai scurt timp, va fi organizată o ședință extraordinară a Consiliului de Administrație al CALM la care va fi discutată această situație și decise măsurile care urmează a fi întreprinse, inclusiv oportunitatea unor acțiuni de protest.

Suntem deschiși și dorim să instituim un dialog real și efectiv cu autoritățile centrale, bazat pe principii de egalitate și respect reciproc. Sperăm să fim auziți și înțeleși corect și prin acțiuni concrete, de comun acord să evităm tensionarea în continuare a situației.

**mun. Chișinău,
30.12.2015**

PRIMARII ȘI AUTORITĂȚILE, FAȚĂ ÎN FAȚĂ: ACTIVITATEA COMERCIALĂ, PREROGATIVA EDILILOR LOCALI!

Pe 26 noiembrie curent, în incinta Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) a avut loc întâlnirea cu reprezentanții Ministerului Economiei.

Ședința a început cu intervenția dnei Svetlana Țurcanu, șef secție Politici comerț interior, care a salutat audiența și și-a exprimat mulțumirea că, deși cu întârziere, s-a reușit să se ajungă la această întrevvedere. Țurcanu a menționat: "CALM a lansat de-a lungul timpului nenumărate inițiative și invitații reprezentanților organelor centrale care, din păcate, au rămas fără răspuns până în acest moment și i-a asigurat pe cei prezenți că dorința dumneaei, în calitate de reprezentant oficial al Ministerului Economiei, este ca autoritățile centrale, în primul rând Ministerul Economiei, să se întâlnească cu reprezentanții autorităților locale „nu mai rar decât o dată în semestru”. Dorim foarte mult ca dialogul, parteneriatul acesta dintre autoritățile centrale, Ministerul Economiei și autoritățile locale, prin intermediul CALM,

rea conceptului de „**notificare la primărie a lansării activității comerciale**”. Ca să pornească o afacere, un întreprinzător trebuie să facă față unor cerințe și unui sistem birocratic foarte stufos. Conceptul de „**notificare la primărie a lansării activității comerciale**” are ca scop simpli-

cedură greoaie care implică costuri mari financiare și de timp în vederea obținerii întregului set de acte pentru lansarea unei afaceri, sunt o „tonă” de probleme, o lipsă de pregătire profesională – „deseori nu se înțelege diferența dintre a elibera un certificat la produs, un certificat igienic și un certificat, o autorizare tehnică a obiectului”, la nivel local există o lipsă acută de comunicare atât pe verticală (lip-

populației în cadrul Ghișeului Unic de comunicare care va fi înființat în teritoriu. APL este abilitată, prin Legea Comerțului, de a coordona activitățile comerciale din teritoriu, de a coordona și gestiona activitatea Ghișeul Unic de Comunicare. Pe scurt, procedura de lansare a unei activități comerciale prin notificare la primărie presupune: în primul rând notificarea printr-o cerere depusă la primărie a faptului că se dorește lansarea unei activități comerciale, după înregistrarea cererii de notificare a activității și a întreprinderii sau agentului economic care o desfășoară în sistemul informațional, aceasta, în dependență de specificul activității, intră într-o anumită bază de date. De exemplu, o societate care activează în domeniul alimentației publice va intra în registrul electronic, în bazele de date ale instituțiilor care coordonează și verifică desfășurarea tuturor activităților din domeniul alimentației publice. După intrarea în re-

șă accesului la datele și informațiile din Registrul de Cadastru), cât și pe orizontală (lipsește legătura cu cei care eliberează autorizații de construcție). Elementul inovativ al conceptului de notificare este elaborarea cu sprijinul Ministerului Economiei, în cadrul fiecărei unități administrativ-teritoriale, a unui Regulament de desfășurare a activităților comerciale în teritoriu care să țină cont de condițiile locale și care să fie respectat de toți agenții economici. Prevederile acestui regulament, precum și toate informațiile privind condițiile și procedurile care trebuie să fi îndeplinite pentru lansarea și desfășurarea unei activități comerciale, vor fi puse la dispoziția

gistrul electronic, inspectorii de la agențiile de stat cu atribuții de supraveghere și verificare specifice domeniului activității înregistrate se vor deplasa la sediul societății-întreprinderii pentru a efectua verificările de rigoare și a acorda sau nu autorizațiile necesare pentru desfășurarea activității comerciale. În plus, agentul economic va fi obligat să semneze o declarație pe proprie răspundere prin care își asumă responsabilitatea în ceea ce privește cunoașterea și respectarea cadrului legislativ de funcționare a întreprinderii: regulile de igienă, igiena personală a lucrătorilor, regulile privind protecția mediului înconjurător, ș.a.m.d.

În concluzie, la prezentarea

să devină o platformă funcțională, unde dialogul ne va ajuta să perfecționăm politicile în viitor”, a subliniat Țurcanu.

Ulterior, s-a trecut la prezenta-

ficarea procedurilor de lansare, deschidere a unei afaceri, statul implicându-se preponderent în supravegherea modului în care se desfășoară activitatea comercia-

lă prin diferitele instituții publice delegate cu competențe specifice privind reglementarea activităților comerciale. La momentul actual deschiderea unei afaceri este o pro-

PRIMARII ȘI AUTORITĂȚILE, FAȚĂ ÎN FAȚĂ: ACTIVITATEA COMERCIALĂ, PREROGATIVA EDILILOR LOCALI!

conceptului de „**notificare la primărie a lansării activității comerciale**”, Țurcanu a formulat pașii care trebuie făcuți și care preced implementarea conceptului pus în discuție:

Pasul 1: Actualizarea sau elaborarea Regulamentului de desfășurare a comerțului în teritoriu cu prevederi transparente, clare, cu zone de restricție, de interzicere, ce se poate, unde se poate, și a unui plan urbanistic de dezvoltare a localității;

Pasul 2: Noi oferim într-o jumătate de an fiecărei primării programele informatice - softul informațional de conexiune în sistem cu unitățile administrației publice locale de nivel 2 și totodată conexiunea pe verticală cu administrația publică centrală, desconcentrată în teritoriu, ca să aveți acces la baza de date a Agenției de Cadastru, la Camera Înregistrării de stat din teritoriu, ANSA, Centrul de Sănătate Publică, Ministerul Afacerilor Interne, ș.a.

Pasul 3: Pilotarea: dacă în discuțiile noastre ajungem la un numitor comun în privința „**notificării**”, urmează ca acest concept să fie implementat ca proiect pilot în cadrul uneia sau două primării ca să ne dăm seama cum funcționează în practică, ce nu merge și ce trebuie corectat sau îmbunătățit.

Pe lângă problemele abordate, care țin de planul de urbanism și accesul APL la bazele de date, directorul executiv CALM, Viorel Furdui, a ridicat problema sancțiunilor și revizuirea acestora, arătând că „nu poți să implementezi un asemenea proiect, să liberalizezi atât de mult un asemenea sector al economiei fără să ții cont de niște pârghii care să-i responsabilizeze pe oameni”.

Mai mulți reprezentanți ai APL au intervenit cu comentarii, opinii și propuneri în legătură cu subiectul pus în discuție.

Grigore Repesciuc, primarul de Căușeni a atins problema elaborării planurilor de urbanism, mai ales pentru localitățile mari, de tip orașenesc, și și-a exprimat acordul ca proiectul privind „**notificarea la primărie a lansării activității comerciale**” să fie pilotat în cadrul primăriei Căușeni. A ridicat problema patentei care, la propunerea dnei Țurcanu, urmează să fie abordată separat, în cadrul unei întrevederi, data de desfășurare a căreia va fi stabilită de comun acord în cel mai scurt timp.

Primarul de Sângerei, Gheorghe Brașovschi a menționat că în Sângerei s-a deschis deja Ghișeu

Unic de Informare pe lângă Camera de Comerț, Filiala Sângerei, care prestează servicii începând cu autorizația de funcționare, certificate de urbanism, autorizații de construcții, de demolare, de schimbare a destinației, de terminare a lucrărilor, recepție finală și realizarea tuturor acordurilor până la proiectare: „Din 2007 avem planul urbanistic general pentru zona Centru și acum trei săptămâni Consiliul a aprobat Planul Urbanistic general al orașului”. Domnul primar a declarat că este împotriva ca atribuirea autorizației de funcționare pentru activitățile comerciale să fie scoasă din atribuția primarului, subliniind că acest lucru îi permite să mențină ordinea, să-i disciplineze și să-i responsabilizeze pe agenții economici.

Mai mulți edili au specificat că trebuie simplificată procedura de lansare a unei activități comerciale, dar autorizația de funcționare trebuie să fie dată de primărie, pentru că agentul economic activează pe teritoriul comunității, are obligații față de comunitate, poate fi supravegheat mai bine local și eliberarea autorizației la primărie funcționează ca o pârghie pentru a-i determina să respecte prevederile legale și să-i responsabilizeze.

Dumitru Simon, primarul de Criuleni, a calificat ideile referitoare la conceptul de „**notificare la primărie a lansării activității comerciale**” drept bune, dar a apreciat că în condițiile sociale, economice și politice actuale, când procesul de descentralizare bate pasul pe loc, este prea devreme ca acesta să fie implementat: „Noi nu suntem pregătiți pentru așa reforme. E ca și cum ai pune căruța înaintea calului”, a precizat dansul.

Directorul executiv CALM, Viorel Furdui, a ținut să puncteze câteva idei care ar explica lipsa de rezultate în implementarea reformelor și anume: faptul că se pornește de la premiza greșită că totul „răul” ține de administrația publică locală și de autorizația de funcționare care, de altfel, e doar o etapă finală care pune punct procedurii anevoioase de obținere a numeroase certificate și autorizații necesare deschiderii unei afaceri. Apoi, faptul că încercăm să copiem legi și reforme care au dat rezultate spectaculoase în alte părți, dar care nu se pliază pe realitățile noastre economice, sociale, politice, la mentalitățile noastre. Furdui a apreciat, de asemenea, că pentru ca lucrurile să meargă la toate nivelele, astfel de întâlniri și discuții ar trebui să devină o normă, iar în cadrul lor să se discute problemele la etapa conceptuală, în timpul elaborării lor și nu după ce au fost adoptate.

MIGRATIA, POTENȚIAL PENTRU DEZVOLTAREA COMUNITĂȚILOR

În data de 2 decembrie curent, Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM), în parteneriat cu NEXUS, a desfășurat, în orașul Ungheni, conferința regională „Migrare și dezvoltare”. Astfel, o delegație impresionantă a reprezentanților autorităților locale din câteva raioane ale țării a avut posibilitatea să abordeze și să discute despre aspectele și caracteristicile migrației, despre oportunitățile investiționale, dar și alte beneficii ale acestui fenomen.

În debutul conferinței, directorul executiv CALM, Viorel Furdui, a remarcat că fenomenul migrației este tratat, de cele mai multe ori, din perspectivă negativă, ceea ce constituie o abordare neconstructivă. Respectiv, autoritățile locale sunt actorii principali care trebuie să influențeze și să motiveze persoanele care au revenit acasă, creându-le condiții și consiliindu-i suficient de profesionist pentru a investi în Moldova: "Subiectul, la prima vedere, nu se regăsește printre preocupările de primă linie, dar are multe aspecte pozitive

care trebuie utilizate pentru dezvoltarea comunităților. Pe lângă apanajul cu tentă negativă, cum ar fi depopularea, scăderea dramatică a indicilor demografici, impactul dramatic asupra instituției familiei ș.a., migrația are și o altă perspectivă, una pozitivă. Pe fundalul unui buget auster, reprezentanții APL sunt puși în situația să identifice permanent resurse extrabugetare, iar lucrul cu migranții ar putea aduce mai multe soluții în acest sens, iar această oportunitate nu trebuie ratată, pentru că este în interesul expres al localităților".

În continuare, primarul de Ungheni, Alexandru Ambros, a menționat că orașul pe care-l gestionează are o experiență considerabilă în acest sens. Edilul a remarcat că intensă colaborare cu NEXUS și deschiderea unui centru de servicii pentru migranți la Ungheni a impulsionat activitățile pe acest segment. Ambros a mai specificat că misiunea proiectului și sloganul „Migrează pregătit, revino mulțumit” au schimbat deja viziunea cetățenilor despre rolul migrației în societate, iar un oraș care se respectă trebuie să poată oferi un spectru larg de servicii tuturor categoriilor din societate, inclusiv și migranților, care sunt persoane flexibile și predispuse să migreze pentru a-și atinge obiectivele economice și a reveni mulțumite acasă: "Conferința de astăzi este una importantă pentru mesajele, ideile

trou că trebuie să fim la dispoziția tuturor cetățenilor. V-aș îndemna să faceți o punte de legătură cu cetățenii localităților dvs., care din anumite motive sunt temporar în afara țării. Oamenii reprezintă cea mai mare bogăție. Cei care au plecat în străinătate au învățat limbi, au studiat experiențe, au văzut alte condiții, Reveniți acasă, pot aduce un plus de valoare localităților noastre, iar acest potențial nu trebuie neglijat. Și atunci când se găsesc peste hotarele țării pot fi stabilite diferite forme de colaborare, care vor fi doar în beneficiul comunității de baștină".

sunt plecați peste hotare. Aceștia trebuie implicați plenar în viața comunităților, ceea ce le va ușura readaptarea și își vor putea contura mai bine viitorul. Cei care doresc să revină au nevoie de suport, ca să se reintegreze în societate. Aceasta, inclus prin faptul că sunt sprijiniți în dezvoltarea unei afaceri, prin investirea unui capital pe care l-au câștigat peste hotare".

Despre ajutorul reciproc între migranți, precum și între ei și comunitatea din țara în care s-au stabilit cu traiul, a vorbit Valeriu Turea, șeful Biroului pentru Relații cu Diaspora. "Dvs., autoritățile pu-

"Pe lângă apanajul cu tentă negativă, cum ar fi depopularea, scăderea dramatică a indicilor demografici, impactul dramatic asupra instituției familiei ș.a., migrația are și o altă perspectivă, una pozitivă!"

pe care ar trebui să le captăm și să le implementăm în localitățile noastre. Atunci când am fost întrebat dacă am nevoie de un centru NEXUS la Ungheni, am zis fără a sta mult pe gânduri da. Asta pen-

"Cei care au plecat în străinătate au învățat limbi, au studiat experiențe, au văzut alte condiții, Reveniți acasă, pot aduce un plus de valoare localităților noastre, iar acest potențial nu trebuie neglijat!"

Ludmila Guzun, președintele raionului Ungheni, a accentuat că se vor întreprinde toate măsurile necesare pentru a-i susține și a-i ajuta pe migranții care au revenit acasă de a se integra mai ușor în comunitate: "Cetățenii comunităților noastre trebuie să fie parte a noastră, fie că sunt acasă, fie că

blice locale, sunteți categoria cea mai competentă, pentru că în ochii dvs. se perindă acest fenomen, iar repercusiunile lui se văd cel mai bine la nivel local: sate și orașe depopulate, copii fără părinți, bunici care-și duc traiul în singurătate. Dar este și un alt tip de impact al migrației, care este unul exclusiv

MIGRAȚIA, POTENȚIAL PENTRU DEZVOLTAREA COMUNITĂȚILOR

"Cei care doresc să revină au nevoie de suport, ca să se reintegreze în societate. Aceasta, inclus prin faptul că sunt sprijiniți în dezvoltarea unei afaceri, prin investirea unui capital pe care l-au câștigat peste hotare!"

pozitiv: transferul de capacități, de experiență, de mentalitate. Vara curentă am organizat zilele diasporii și am invitat un expert israelian, care ne-a povestit niște lucruri foarte interesante despre migrație și cum au ajutat comunitățile la consolidarea statului. Eram puțin sceptic, nu vedeam punctele de tangență între noi și Israel, pentru că vorbim despre capacități total diferite. Până la urmă, mi-am dat seama că nu lipsa banilor e problema noastră, dar lipsa de idei noi și de oameni cu caracter care să le identifice și să le implementeze. Sunt multe cazuri în care compatrioții noștri, asociațiile din diasporă se implică, dar trebuie stabilite punți cu ei".

Nicolaas de Zwager, coordonatorul Nexus Moldova a menționat că activitățile organizate nu încurajează și nici nu sunt în stare să oprească migrarea, ci să identifice și să aplice instrumente care ar eficientiza rezultatele ei: "NEXUS Moldova conlucrează cu grupurile țintă la nivel local pentru a încuraja contribuțiile diasporii la dezvoltarea comunității lor de origine, astfel fiind sporită valoarea reîntoarcerii migranților. Totodată, ceea ce încercăm să realizăm împreună este să reducem fenomenele socio-economice negative și să stabilim modalități de conlucrare cu diaspora, în beneficiul comunităților. Scopul nostru este

să asigurăm, prin intermediul partenerilor noștri la toate nivelurile, acel suport practic, care să facă întregul ciclu migrațional - de la faza dinaintea plecării până la reîntoarcere - pe cât de eficient posibil".

aceștia au vizitat centrul NEXUS, deschis în februarie 2014. Centrul oferă informații, consultanță și servicii în domenii importante, precum cel social, al angajării în câmpul muncii, construcțiilor, transportului, serviciilor medica-

Participanții la conferința regională au făcut schimb de opinii și idei. Edilii s-au interesat despre practicile în domeniu și de modalitățile de implementare în localitățile lor. La finalul conferinței,

"Scopul nostru este să asigurăm, prin intermediul partenerilor noștri la toate nivelurile, acel suport practic, care să facă întregul ciclu migrațional - de la faza dinaintea plecării până la reîntoarcere - pe cât de eficient posibil!"

"Nu lipsa banilor e problema noastră, dar lipsa de idei noi și de oameni cu caracter care să le identifice și să le implementeze. Sunt multe cazuri în care compatrioții noștri, asociațiile din diasporă se implică, dar trebuie stabilite punți cu ei!"

le, telecomunicațiilor etc. În felul acesta a fost asigurat accesul la servicii de calitate pentru migranți și familiile acestora.

Pe data de 4 decembrie curent, Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM), în parteneriat cu NEXUS, au invitat, pentru a doua oară, edilii să aflu din prima sursă cum un fenomen, în fond negativ, precum e migrația, să fie folosit în beneficiul comunităților.

neprioritar. Dar e doar impresia inițială, deoarece, în esență, este un potențial neexplorat în condițiile social-economice din Republica Moldova. Migrarea permanentă constituie una din caracteristicile principale ale țării noastre, una privită negativ, din perspectiva că înșiși migranții ei înșiși au nevoie de suport. Dar suntem martorii multor istorii de succes, atunci când migranții se implică în viața comunității din care provin, demonstrând astfel că nu uită de baștină, că există și posibilitatea de a transforma aceste neajuns într-un avantaj, situație în care migrarea ar putea deveni eficientă. Unii primari au început să-i implice pe oamenii din afara localităților în cadrul mai multor evenimente - colectare de fonduri,

În acest scop, a fost desfășurată o conferință regională „Migrare și dezvoltare”, în cadrul căreia reprezentanții autorităților locale au avut posibilitatea să aflu din prima sursă care sunt oportunitățile migrației și ce instrumente pot fi utilizate, astfel încât migranții să fie integrați, reintegrați în proiectele menite să contribuie la dezvoltarea durabilă a localităților. În calitate de exemplu viabil al ideii a fost prezentat Centrul de servicii NEXUS din Edineț, menit să ofere gratuit consultații privind angajarea în câmpul muncii peste hotare și documentele necesare în acest sens. Totodată, la revenirea în țară, solicitanții sunt ajutați să-și găsească un job sau chiar să-și deschidă o afacere în Moldova.

În debutul conferinței, directorul executiv CALM, Viorel Furdui, a menționat: "La prima vedere, având în vedere multitudinea de probleme cu care se confruntă APL, migrația ar părea un aspect

XUS, Nicolaas de Zwager, prezent la conferință, a menționat că în Republica Moldova crearea unor condiții favorabile atât pentru investitori, cât și pentru migranți, ar trebui să devină o preocupare a autorităților locale și centrale. În aceste condiții, moldovenii plecați în căutarea unei vieți mai bune vor fi motivați să revină acasă: "Potrivit datelor noastre, migrația afectează circa 40% din familiile din Moldova. Astfel, 370 mii de moldoveni oficial se consideră emigranți de lungă durată, iar 109 mii – de scurtă durată. Migranții au nevoie

întoarce acasă cu succes maximal. Este foarte important să folosim posibilitățile oamenilor care au plecat peste hotare, să-i aducem înapoi în țară și să extragem folos din experiența care a fost primită".

Participanții la conferința regională au făcut schimb de opinii și au aflat modalități de abordare eficientă a migrației de la experții prezenți la conferință. La finalul conferinței, edilii au vizitat centrul NEXUS, deschis la Edineț în februarie 2014, în felul acesta fiind asigurat accesul la servicii de calitate pentru migranții și familiile lor.

amenajare a teritoriului, locuri de joc pentru copii ș.a. În satul Puhoi, raionul Ialoveni, de exemplu, autoritățile publice locale au inițiat, în preajma sărbătorilor de iarnă, o campanie în diasporă de colectare de fonduri pentru bătrânii și familiile nevoiașe din localitate. Există foarte multe posibilități de a promova și utilizare a acestui potențial uman și intelectual, pe care-l reprezintă migranții", a concluzionat Furdui.

Primarul de Edineț, Constantin Cojocaru, a specificat: "Orașul Edineț are puțin peste 20 de mii de locuitori, iar aici a fost implementat proiectul Nexus, ce vizează problemele migranților. Este un element novator, pentru că tematica respectivă a fost una nouă pentru noi. La momentul deschiderii, am fost destul de sceptici, dar până la urmă, prin esență, e ceea ce trebuie să rezolvăm noi, autoritățile locale. Acum Centrul este colacul nostru de salvare atunci când trebuie să rezolvi o problemă socială, în special în ceea ce-i privește pe migranți. E un lucru bun. Moldova are nevoie de un astfel de demers mai mult ca oricând, pentru că prea mult ne-am dispersat, pentru că prea puțin ne regăsim, prea mult stăm pe baricade. Trecerea

de pe baricade la discuții, la soluționarea problemelor oamenilor rămâne în continuare un deziderat pentru noi toți, cei în care poporul a investit încredere".

Președintele raionului Edineț, Iurii Garas a adăugat: "Având în vedere faptul că orașele, satele noastre îmbătrânesc, tot mai puțini tineri sunt implicați în sfera de producere, pleacă în căutarea unor oportunități materiale mai bune, trebuie să acționăm prompt și punctual. Tindem să mergem în Europa, dar cu aceste tempo-uri ale migrației nu vom ajunge nicăieri. Este momentul să abordăm această problemă multidimensional, să dezvoltăm programe pentru ca Republica Moldova, care este și ră-

mâne prima casă pentru migranții moldoveni, să devină atractivă, să le explicăm oamenilor drepturile în afara țării și oportunitățile la întoarcere."

Coordonatorul proiectului NE-

în continuare nevoie de suport și este ceea ce NEXUS asigură. Împreună cu dvs., trebuie să contribuim ca fiecare migrant să poată să-și atingă scopurile cu eficacitate maximă în timp limitat și să se

Campania de informare privind potențialul migrației, oportunitățile de a transforma acest neajuns într-un avantaj și modul în care fenomenul ar putea deveni eficient în procesul de dezvoltare a comunităților a ajuns și la Cahul. Conferința regională, organizată de Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM), în parteneriat cu NEXUS Moldova, a reunit zeci de reprezentanți ai APL interesați de practicile bune în acest domeniu. Întrunirea s-a desfășurat sub genericul sugestiv: "Migrație și dezvoltare".

MIGRAȚIA, POTENȚIAL PENTRU DEZVOLTAREA COMUNITĂȚILOR

În cadrul evenimentului, participanții au avut posibilitatea să cunoască în cele mai mici detalii tendințele migrației în Moldova, informație bazată pe studiile efectuate de experții NEXUS, dar și să afle cum fenomenul migrației poate fi transformat din unul perceput a fi mai mult negativ în unul care contribuie la soluționarea anumitor probleme din localitățile noastre.

Primarul orașului Cahul, Nicolae Dandiș, a menționat: „Apreciez necesitatea și utilitatea unor astfel de întâlniri. Această conferință pune accentul pe rolul administrației publice locale în abordarea corectă a diferitor aspecte ce țin de migrație, dar și pe problemele conexe ale acestui fenomen. Din acest punct de vedere, activitatea Centrului NEXUS Cahul este foarte importantă și va avea susținere permanentă din partea administrației orașului Cahul. Migrația este o problemă destul de serioasă, sensibilă, de aceea, uneori, este foarte greu să vezi impactul pe termen scurt, dar mai ales să poți distinge prin multiplele fațete negative grăunțele constructiv. Fiecare cetățean care se adresează upă servicii la Centrul

Vicepreședintele raionului Cahul, Elena Bacalu, prezintă la eveniment, a mulțumit reprezentanților organizațiilor care au conceput și implementează proiectele care îi vizează pe migranți. Bacalu a mai subliniat efectele benefice pe care le are deja Centrul de Servicii NEXUS, mai ales în modelarea unei altfel de perspective asupra migrației: „Atunci când vorbim despre problema migrației trebuie să conștientizăm că, în Republica Moldova, aceasta a luat proporția unui fenomen. De aceea,

vește migrația: „În Federația Rusă, la sfârșitul anului precedent, se aflau circa 206 mii de cetățeni ai Republicii Moldova. Această cifră reprezintă 56 % din numărul total al migranților moldoveni. 81 mii de cetățeni ai Republicii Moldova se află în Italia, iar circa zece mii de persoane muncesc în Franța, Turcia și Portugalia. Acești oameni reprezintă un potențial mare, neexplorat în deplină măsură. Acumularea capitalului financiar și uman pot fi considerate ca o avere a migranților și a diasporei. Important

NEXUS este posibil să-și schimbe atitudinea asupra unei posibile reveniri, văzând deschiderea APL și a experților în oferirea unor soluții pentru readaptarea sa. Vreau să accentuez că activitățile de acest gen vor avea un rezultat mai bun, mai palpabil dacă vor continua să fie implementate în colaborare cu CALM, care reunește APL din toată țara. Primarii sunt persoanele care cunosc cel mai bine situația din teritoriu: ponderea migrației, statutul migranților, familiile acestora. Iată de ce astfel de inițiative pot asigura durabilitate doar prin implicarea APL”.

orice intervenție în încercarea de a înțelege mai bine acest fenomen și de a-i folosi părțile bune în beneficiul comunităților este binevenită. Sigur, din acest punct de vedere, orice proiect care vine în sprijinul acestei idei va fi susținut cu toată deschiderea. Mă bucur că este vizibilă activitatea Centrului NEXUS aici, la noi, la Cahul”.

este să identificăm modalitățile de transfer eficient al acestei averi, care are potențialul de a fi o oportunitate de dezvoltare substanțială. NEXUS, prin cooperarea sa cu partenerii privați, publici și cei din societatea civilă, lucrează direct cu migranții moldoveni pentru a maximiza impactul de dezvoltare al migranților”.

Atunci când vorbim despre problema migrației trebuie să conștientizăm că, în Republica Moldova, aceasta a luat proporția unui fenomen. De aceea, orice intervenție în încercarea de a înțelege mai bine acest fenomen și de a-i folosi părțile bune în beneficiul comunităților este binevenită!

Coordonatorul Proiectului NEXUS Moldova, Nicolaas de Zwager, a prezentat participanților rezultatele ultimelor studii în ceea ce pri-

”Acumularea capitalului financiar și uman pot fi considerate o avere a migranților și a diasporei. Important este să identificăm modalitățile de transfer eficient al acestei averi, care are potențialul de a fi o oportunitate de dezvoltare substanțială!

În continuarea conferinței regionale, experții și primarii din zona de sud a țării, au dezbătut subiectul migrației, împărțindu-și experiența privind proiectele care vizează fenomenul migrației și migranții. De asemenea, participanții au vizitat Centrul NEXUS Cahul care oferă servicii gratuite de consultanță referitoare la migrație. Aici, doritorii pot primi consultații privind angajarea în câmpul muncii peste hotare și documentele necesare în acest sens. Totodată, la revenirea în țară, solicitanții sunt ajutați să-și deschidă o afacere în Moldova sau să identifice o activitate profesională conformă pregătirii de care a beneficiat în afara țării.

Conferințele regionale pentru autoritățile publice locale “Migrație și dezvoltare” au fost organizate de către Congresul Autorităților Locale din Moldova, în cooperare cu NEXUS Moldova, proiect finanțat de UE, cofinanțat de SDC și implementat de un consorțiu condus de IASCI (Austria).

Migrația este o problemă destul de serioasă, sensibilă, de aceea, uneori, este foarte greu să vezi impactul pe termen scurt, dar mai ales să poți distinge prin multiplele fațete negative grăunțele constructiv!

LA MULȚI ANI, GUVERNARE LOCALĂ!

Ședința Consiliului de Administrare CALM, organizată, tradițional la sfârșit de an, a culminat cu o serată festivă. Am surprins câteva instantanee fotografice, care demonstrează că primarii știu nu numai să muncească cu spor, dar și să creeze o atmosferă de voie bună, cântec, poezie și umor.

LA MULȚI ANI, PUTERE LOCALĂ!

LA MULȚI ANI, MOLDOVA REALĂ!

LA MULȚI ANI, GUVERNARE LOCALĂ!

LA MULȚI ANI, PUTERE LOCALĂ!

LA MULȚI ANI, MOLDOVA REALĂ!

